PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXV. Št. 102 (7296) | TRST, sobota, 3. maja 1969

PRAZNOVANJE DELAVSKEGA PRAZNIKA V MESTU IN NA PODEŽELJU

Proslave 1. maja v duhu borb za napredek izboljšanje razmer in obrambo gospodarstva

Proslave so se udeležili tudi predstavniki sindikatov iz Istre in z Reke - V slovenščini je spregovoril na zborovanju Kiljan Ferluga

Pogled na množico med zborovanjem na Trgu sv. Antona

Tržaško delavstvo je tudi letošnji prvi maj proslavilo z velikim sprevodom in sindikalnim zborovanjem. Že ob osmih zjutraj je obšla šentjakobske ulice godba «Rinaldi» z nekakšno budnico in igrala delavske borbene pesmi, ljudje pa so nosili v gumbnicah rdeče nageljne. Člani sindikatov in občinstvo so se začeli ob 9. uri zbirati na Trgu Pestalozzi, od koder je krenil pozneje proti mestnemu središču sprevod.

Na čelu so nosili rdeče zastave in grb Svetovne sindikalne federacije, sledila je godba, ki je igrala borbene koračnice, za njo pa so nosili zastavo Nove delavske zbornice CGIL, nacionalno trobojnico in tržaško zastavo. Za zastavami je korakalo vodstvo zbornice, zatem pa so sledile posamezne sindikalne stroke s svojimi prapori. Prva izmed teh strokovnih zvez je bila zveza kovinarjev FIOM, zadnja pa je bila zveza pristaniških delavcev. Vmes so bili posejani v sprevodu veliki transparenti z raznimi gesli kot na primer: «Za boljše razmere v tovarnah!», «Za mir v Vietnamu in na svetu!», «CGIL — Meščani, združeno branimo tržaško gospodarstvo!», «Zahtevamo demokratično pristaniško ustanovo!» itd.

Kiljan Ferluga med govorom na zborovanju na Trgu sv. Antona

Zatem so šli v sprevodu predstavniki delavskih strank in med njimi senator Sema, Vidali, Marija Bernetič, tajnik tržaške federacije KPI Cuffaro, podpredsednik deželnega sveta socialist Pittoni, tajnik PSIUP Martone in drugi. V sprevodu so bili skupaj s sindikalnim vodstvom Nove DZ-CGIL tudi sindikalni predstavniki iz Istre in z Reke, in sicer: Jože Lekšar, podpredsednik obalnega sveta sindikatov, Slavko Kovšča, član sindikalne komisije za mednarodne stike, Josip Štefan, tajnik sindikatov na Reki in Albert Peterac, predsednik sindikata družbenih dejavnosti na Reki. Vse štiri jugoslovanske sindikaliste so povabili tudi na govorniški oder med zborovanjem na Trgu Sv. Antona.

Političnim voditeljem je sledila velika množica, ki je tudi nosila številne napise in table z gesli za mir, proti imperializmu itd.. Vsi napisi v povorki so bili v italijanščini razen enega bornega slovenskega napisa ki se je glasil: «Zahtevamo dostojne pokojnine!» in ki je bil prevod enakega gesla v italijanščini in ki ga je nosil neki upokojeni delavec.

Med množico je bilo tudi nekaj oporečniških mladincev, ki so nosili svoje napisne table, kitajsko, lilo tudi lastne letake s podpisom «Skupina protiavtoritarnih študentov». Zlasti vzdolž Istrske ulice je stal zelo gost špalir šentjakobskega prebivalstva, ki je navdušeno ploskalo mimohodu ter se mu na koncu pridruževalo. Sprevod je šel čez Trg Sansovino, po Ul. del Bosco, čez Garibaldijev trg, Trg Stare mitnice, po Ul. Carducci in Ul XXX. oktobra na Trg sv. Antona, kjer se je pričelo okrog 11. ure zborovanje, ki ga je odprl Silvio Laurenti, ki je pozdravil tudi sindikalne predstavnike iz Istre in z Reke.

Prvi je spregovoril v slovenščini Kiljan Ferluga, ki je med drugim dejal:

Prijatelji, delovno ljudstvo, tovariši! Zavest važnosti prvomajskega praznika nas je danes privedla, da smo se tukaj enotno zbrali z namenom, da proslavimo ta naš praznik, praznik vsega delovnega ljudstva sveta ne glede na poklic ali stroko, ne glede na narodnost ali versko prepričanje in tudi ne glede na barvo kože. Vsi imamo enake želje, podobne težave in iste misli, ker smo vsi prepričani, da edino z enotnim in vztrajnim nastopom vseh nas dosežemo človeka dostojne življenjske pogoje, v bratskem sožitju in miru, v pravičnosti in napredku. Prav mi, delovni ljudje naše dežele, našega mesta, se najbolj zavedamo pravilnosti in važnosti miru in bratskega sožitja v medsebojnem spoštovanju, tu, kjer lahko vsakodnevno na jasen način opažamo uspeh in korist takega sožitja. To pa predvsem zato, ker se obe tu živeči narodnosti zavedata, da je v tem edina pravilna in pravična rešitev naših najvažnejših življenjskih vprašanj.

Toda brez varnosti in jamstva za bodočnost naših krajev in našega mesta ne more niti odprta meja rešiti vseh življenjskih vprašanj, ker, žal, vidimo, da mora naša mladina, ta sveža in napredna delovna sila, iskati zaposlitev izven naše dežele, dale, od svojega doma in od svojih dragih, ker za vse tukaj ni zaposlitve.

Znano nam je upadanje števila zaposlenih v našem kraju, znane so nam tudi dolgoletne obljube, ki

(Nadaljevanje na 4. strani)

V ITALIJI ŠTEVILNA SINDIKALNA ZBOROVANJA

Po vsem svetu slovesno proslavili praznik 1. maja

V Moskvi proslava prvič brez tradicionalne vojaške parade - Razne oblike manifestacij v Španiji, na Portugalskem in v Grčiji

RIM, 2. — Po vsej Italiji, kot po vsem svetu, so včeraj svečano proslavili prvi maj z velikimi manifestacijami, ki so jih priredile sindikalne organizacije, prefekture pa so razdelile «zvezde dela» uslužbencem, ki so bili še zlasti zaslužni v podjetjih in tudi drugim osebam, ki so zaslužne za gospodarski ter socialni napredek.

V Italiji so bile prvomajske manifestacije skoro povsod mirne in je le v redkih primerih prišlo do manjših incidentov, čeprav so se tokrat pojavile poleg skupin, ki so jih organizirale sindikalne organizacije, tudi manjše skupine anarhistov ter dveh pro-kitajskih «marksistično-leninističnih» partij. Tako je prišlo v Milanu kar do treh zborovanj, seveda pa je bilo zdaleč najpomembnejše zborovanje, ki ga je priredila CGIL in na katerem je govoril tajnik CGIL Foa o izrednem pomenu sindikalnega združevanja in da so pred sindikalnimi organizacijami pomembne naloge z obnavljanjem delovnih pogodb.

«Kitajci» so se pojavili tudi v Neaplju, kjer je prišlo do kratkotrajnih spopadov in je bilo nekaj ranjenih. Veliki množici delavcev je govoril tajnik CGIL Lama, ki je ugotovil, da so lahko delavci zadovoljni z nekaterimi pomembnimi uspehi, kot je nov zakon o pokojninah ter pričetek postopnega ukinjanja razlik v plačah, da pa istočasno ne morejo ostati mirni ob številnih še vedno odprtih vprašanjih: dramatični brezposelnosti, nizkih plačah in možnosti pogajanj ter vloge sindikatov v podjetjih.

V Avoli se je zbralo preko šest tisoč oseb z zastavami in napisi in se je povorka pričela na kraju, kjer so pod policijskimi streli lani padli kmečki delavci. To mesto je bilo zasuto s šopki rdečih nageljev in rož.

Osemsto «zvezd za zaslugo pri delu» so danes razdelili v Italiji in tujini in od tega 735 v Italiji na prefekturah, 65 pa v tujini na sedežih konzulatov in veleposlaništev.

Delavski praznik so svečano proslavili tudi v vseh najvažnejših prestolnicah sveta pri čemer se je prvič zgodilo, da je imela ta proslava v Moskvi samo civilni značaj in da je odpadla tradicionalna vojaška parada in v zadnjih letih nekaka razstava najnovejših vrst tankov ter zlasti velikih prekooceanskih raket. Opazovalci mnogo ugibajo, kje naj bi bili razlogi za tak nepričakovan sklep, do katerega naj bi prišlo na predlog sindikatov in Šeljepina, pri čemer nekateri celo trde, da je do sklepa prišlo, ko ni bil prisoten v Moskvi obrambni minister Grečko, ki je bil v Pragi. Zelo verjetno spada v utemeljeni del ugibanj tudi sovjetski očitek Kitajcem, da so pretvorili svoj režim v polvojaški in jim je zato ljubo, da na 1. maj po sovjetskih ulicah ni vojakov. Pomembne so tudi priprave za mednarodno konferenco partij, resnični razlog pa seveda s takim ugibanjem še ni pojasnjen.

Do vala odločnih manifestacij je v zvezi s proslavo prvega maja prišlo v Španiji in na Portugalskem, kjer je ta praznik v stilu fašističnega režima še vedno prepovedan. V Madridu so aretirali dvajset delavcev, število ranjenih pa ni znano. Podobne vesti prihajajo tudi iz drugih mest, kjer so delavci ustanovili nekake sabotažne skupine, ki so izvedle celo vrsto manifestacij, ki so trajale le malo časa in so se delavci nato razšli. Vzklikali so «dol z diktaturo», «dol s Francom», «oblast delavcem» in «demokracija». Policija je že v preteklih dneh izvedla na tisoče preventivnih aretacij, vendar ji ni uspelo preprečiti manifestacij.

Univerzo v Lizboni so obkolili policijski agenti na konjih, poleg tega so v mestu najvažnejša poslopja obkolili z močnimi policijskimi silami. V zgodnjih jutranjih urah je PIDE, zloglasna portugalska tajna policija izvedla vrsto aretacij in so med drugim aretirali tudi tajnika sindikata bančnih uslužbencev Daniela Carbito. Do manifestacij in spopadov pa je kljub temu prišlo v raznih mestih.

V Solunu je prišlo do prve večje javne manifestacije, po tem ko so polkovniki prevzeli oblast v Grčiji. Na tisoče delavcev je na trgu manifestiralo za boljše delovne pogoje in niso v središču mesta ves dan odprli trgovin, promet pa se je ustavil. Po policijskih vesteh se je zbralo okrog 20 tisoč oseb.

PROSLAVA V KRALJEVICI

Tito o aktualnosti konference nevezanih

Obsodil je blokovsko politiko in gonjo proti Jugoslaviji - Poudaril je, da je notranji politični položaj Jugoslavije dober

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 2. — Predsednik republike maršal Tito je na proslavi 240-letnice ustanovitve ladjedelnice v Kraljevici posvetil precejšen del svojega govora položaju delovnih ljudi v predvojni in povojni Jugoslaviji. Govoril je tudi o mednarodnem položaju, na katerega nadaljnji razvoj ne gleda optimistično zaradi načina, kako se velike sile lotevajo reševanja raznih vprašanj.

Tito je izjavil, da je Jugoslavija, skupno z drugimi nevezanimi državami, dala pobude za sklicanje konference voditeljev nevezanih držav, ki sodijo, da bi na svetu morala vladati enakopravnost velikih in malih držav v okviru katere bi razpravljali o najvažnejših svetovnih vprašanjih in bi se namesto objavljanja deklaracij konkretno dogovorili o skupnih akcijah, predvsem v Združenih narodih, za rešitev določenih mednarodnih vprašanj.

Sklicanje konference voditeljev nevezanih držav je po mnenju Tita tako bolj aktualno zaradi nekaterih zelo nevarnih pojmovanj, da so velike sile poklicane za odločanje o svetovnih vprašanj in usodi narodov. Tito je posebno opozoril na nevarnost takega pojmovanja, iz katerega izhaja tudi blokovska opredelitev in razdelitev sveta na interesna področja, v katerem so vse države, ki so v nekem interesnem področju, izpostavljene stalnemu pritisku vodečih držav bloka. Odločno se je zavzel za uveljavljenje politike enakopravnih odnosov med suverenimi državami.

Tito je govoril tudi o odnosih Jugoslavije z vzhodnoevropskimi državami in ugotovil, da te države zadnje čase kritizirajo vse, kar se dogaja v Jugoslaviji, in napadajo celotni jugoslovanski sistem ter pri tem pripisujejo Jugoslaviji celo, da sodeluje s Kitajsko, kar so seveda navadne prazne marnje. Glede kritike Sovjetske zveze, češ da Jugoslavija ni obsodila Kitajce ob napadu na reki Usuri, je Tito dejal, da je dobro znano, da Jugoslavija sodi, da se mejna vprašanja ne smejo reševati s silo, temveč s pogajanji, in da je jasno, kdo je bil začetnik incidenta na tem področju. Glede obtožb, da jugoslovanski tisk piše proti Sovjetski zvezi, je Tito pripomnil, da bi jugoslovanski tisk moral v bodoče pri prikazovanju razmer v vzhodnih državah bolj upoštevati interese Jugoslavije in se izogibati raznim senzacijam. Ugotovil je, da se v Sovjetski zvezi, Vzhodni Nemčiji, Poljski Madžarski in Bolgariji stalno kritizira in napada Jugoslavijo.

Tito se je zavzel za prenehanje medsebojnih napadov in prenehanje razprav, ki nimajo nobenega pomena. «Nas nihče ne more prepričati, da nimamo prav glede našega notranjega sistema, ki ga razvijamo,» je izjavil Tito, in dodal da se Jugoslavija ne vmešava v notranje zadeve drugih socialističnih držav. Nasprotno, Jugoslavija bo vesela, če bodo te države imele pri tem uspeh.

Tito se je zatem zavzel za stalne in trdne prijateljske odnose z vsemi socialističnimi državami in posebno s sosednimi ne glede na ideološke poglede, o katerih se lahko razpravlja. Če pri tem drug drugega prepriča, je dobro, če pa ga ne prepriča, to ni nič strašnega.

Tito je na koncu svojega govora izrazil mnenje, da je notranji politični položaj v Jugoslaviji dober, in je napovedal odločno zoperstavljanje vsem morebitnim reakcionarnim kontrarevolucionarnim šovinističnim poskusom proti notranji enotnosti in notranjemu razvoju. «V našem zunanje-političnem delovanju, je poudaril Tito, se bomo še nadalje aktivno zavzemali skupno z ostalimi miroljubnimi državami proti nevarnosti za mir, za enakopravne odnose med narodi, proti vmešavanju v notranje zadeve drugih, za svobodo vsakega naroda.»

B. B.

ZATIŠJE MED PRAZNIČNIM RAZDOBJEM

Belgijski predsednik vlade na obisku v Italiji

Stavka uslužbencev poldržavnih ustanov

RIM, 2. — V Italijo je prispel belgijski ministrski predsednik Gaston Wyskens, ki se je danes sestal s predsednikom vlade Rumorjem, kasneje pa ga je sprejel tudi predsednik republike Saragat. Med razgovorom z Rumorjem so obravnavali ob prisotnosti zunanjega ministra Nennija predvsem evropska vprašanja zlasti v zvezi s posledicami sprememb v Franciji.

Na ministrstvu za zaklad se nadaljujejo razgovori med državnimi predstavniki in sindikalnimi zastopniki državnih uslužbencev o reformi državne uprave in so danes nadaljevali z izračunavanji, koliko bi reforma stala. Dogovorili so se, da bo v ponedeljek prišlo do političnega razgovora.

Danes se je pričela 48-urna stavka poldržavnih uslužbencev, ki so jo enotno proglasile vse tri sindikalne organizacije v zvezi z zahtevami po preureditvi celotnega sistema in zvišanja prejemkov. Pred praznikom je prišlo v tej zvezi do razgovorov z ministrom Brodolinijem, ki je skušal posredovati, vendar zaman.

Predsednik republike je imenoval za člana ustavnega sodišča posl. Paola Rossija, ki tako zamenja Sandullija, ki mu je potekel mandat in ki je prevzel predsedstvo RAI TV. Paolo Rossi je socialdemokrat in je znan, ker se je na njegovo pobudo ustanovila komisija devetnajstih za Južno Tirolsko, ki je tudi izdelala znani «paket».

Minister za zunanjo trgovino Colombo je odpotoval na Japonsko, kjer se bo udeležil italijanskega dne na mednarodnem velesejmu v Tokiu.

S SINOČNJEGA SPREJEMA NA ČAST GOSTOM V HOTELU V ŽUSTERNI

Pozdravljeni gledališki umetniki iz Beograda med slovensko narodno skupnostjo na Tržaškem!

Sprejema so se udeležili številni predstavniki tržaškega slovenskega kulturnega in javnega življenja - Pozdravni nagovori Filiberta Benedetiča, Jožka Lukeša in umetniškega vodje Jug. dramskega pozorišta Bojana Stupice - Pel je zbor «Vasilij Mirk»

Ob današnjem in jutrišnjem prvem gostovanju Jugoslovanskega dramskega pozorišta iz Beograda v Trstu je Slovensko gledališče priredilo sinoči za beograjske gledališke umetnike in za predstavnike tržaškega slovenskega kulturnega in javnega življenja sprejem v hotelu v Žusterni pri Kopru. Poleg celotnega beograjskega ansambla in njegovega vodstva z umetniškim vodjem Bojanom Stupico na čelu so se sprejema udeležili med drugimi poslanec Albin Škerk, deželni, pokrajinski in občinski svetovalci, nekateri župani slovenskih občin, člani začasnega odbora za upravo Kulturnega doma, člani predsedstva Slovenske kulturno gospodarske zveze, predstavniki Slovenske prosvetne zveze in Slovenske prosvete, člani tržaškega radia, številni vidni predstavniki slovenskega glasbenega, likovnega in kulturnega življenja sploh, prijatelji gledališke umetnosti, ki so vsi hoteli s svojo navzočnostjo počastiti drage beograjske goste. V imenu uprave Slovenskega gledališča je beograjske umetnike pozdravil ravnatelj SG Filibert Benedetič, ki je najprej izrekel dobrodošlico gostom in poudaril, da «naj bo to srečanje izraz enotnosti našega kulturnega prostora, slovenskega in jugoslovanskega, kajti v njem ne more biti mej, pa čeprav mi živimo onstran, na poslednji zapadni meji našega sveta. Ob tej priložnosti — je dejal Filibert Benedetič — vam, dragi gostje, podarjamo lonček naše zemlje, trde, uporne in žive, za spomin na meje. Pozdravljeni umetniki Jugoslovanskega dramskega pozorišta iz Beograda, pozdravljen Bojan Stupica, njegov umetniški vodja.

V imenu članov Slovenskega gledališča pa je Jožko Lukeš dejal med drugim:

«Dragi naši kolegi, dragi naši bratje! Srečni in veseli smo, da ste prišli med nas, da boste posredovali tržaškim Slovencem vašo visoko gledališko umetnost umetnost s katero ste že mnogokrat tudi v svetu dosegli velika priznanja. Hvaležni smo vsem, ki so se trudili, posebno tovarišu Bojanu Stupici, da je prišlo do tega gostovanja in radi bi vam povedali, da se čutimo vaši bratje, čeprav nas ločujejo meje in čeprav naša materina slovenska beseda malce drugače zveni kakor vaša. V srcih in po krvi smo si bratje in s to mislijo vam želim mnogo uspeha na našem odru ter vam vzklikam: «Dobrodošli dragi kolegi in naši dragi bratje!»

Vsi udeleženci večera so s ploskanjem pritrdili besedam obeh govornikov, še posebej toplo pa so pozdravili umetniškega vodjo Jugoslovenskega dramskega pozorišta tovariša Bojana Stupico, ko se je z naslednjimi besedami zahvalil za sprejem in poudaril pomen tega gostovanja:

«Tovariši in tovarišice, občutek imam, da bi bilo treba z besedo zahvale počakati, da bi bil za nami drugi večer našega gostovanja. Vendar pa ne morem zadržati svojih čustev in predvsem pa čustev vsega ansambla Jugoslovenskega dramskega pozorišta, ki imajo občutek, da še nikjer niso bili tako lepo sprejeti kot tukaj Mi smo gostovali od Moskve do Pariza, od severa do juga po Evropi in nikjer nismo imeli občutka, da smo se znašli z ljudmi, ki bi tako tenko občutili besedo, ki jo včasih ocenjujemo že kot navadno časopisno frazo, to je besedo: bratje!

Še nekaj je, kar mi v tem trenutku prešinja misel, to je, da so vsi veliki vtisi umetnosti obsojeni, da v človeku zblede. Toda zblede samo prividno, zato, da bi se nekdaj, ko so nam najbolj potrebni, spet zbudili in v nas oživili prav tisto vzhičenje, ki so ga zbudili v nas, ko smo ga prvič doživljali. Vsaka umetnost je neke vrste revolucija. Tudi predstava je neke vrste revolucija. Mislim na tisto revolucijo, o kateri je govoril Maksim Gorki, ko je dejal: «Revolucija je zato tukaj, da ljudje po njej ne bi želeli boljše in udobnejše, ampak zato, da bi bili boljši.» Zdi se mi, da bodo vtisi s tega srečanja z vami ostali prav tako neizbrisni, kot ostanejo vtisi vsake velike umetnosti Morda bodo zbledeli, toda prav takrat ko jih bomo najbolj potrebni, se jih bomo spomnili.

Mislim, da vam danes ne bi mogli povedati več, kajti vsi smo na svoj način pretreseni, ko ste nam dali s seboj košček vaše zemlje.»

Besede Bojana Stupice so prisotni že med samim nagovorom večkrat prekinjali z aplavzi odobravanja, ob njegovi zadnji izrečeni misli pa so se strnili v občutku pristne bratske skupnosti, ki nas druži ro ake po krvi in čustvovanju od Jadrana pa tja do Djevdjelije.

Medtem ko so članice kolektiva Slovenskega gledališča delile gostom lončke naše kraške slovenske zemlje z vsajenim semenom cvetlice, ki bo vzklila na bratskem jugu in cvetela v spomin na to srečanje, je radostno razpoloženo družbo, ki so jo sestavljali Slovenci vseh idejnih prepričanj in strankarskih opredelitev, razveseljeval s svojim ubranim petjem naš reprezentativni pevski zbor «Vasilij Mirk» s Proseka - Kontovela, ki je med slovensko narodno in partizansko pesem vpletel gostom na čast tudi srbska kola in druge pesmi jugoslovanskih narodov.

Ves večer je bil odraz sproščenega bratskega vzdušja, ki je še povečalo pričakovanje današnjega in jutrišnjega nastopa Jugoslovanskega dramskega pozorišta v tistem slovenskem hramu kulture v Trstu, ki je — kot je lepo dejal ravnatelj SG Filibert Benedetič — po štirinštiridesetih letih vstal iz ogorelin «Balkana», ko je fašizem z gledališčem hotel v ognju streti kulturo in življenje naroda, pa je dosegel nasprotno, to, da smo danes še živi in krepko prisotni tu za mejo sicer, toda na strnjenem slovenskem narodnem prostoru.

j. k.

Dobrodošli!

Dobrodošli v Trstu, kjer se med Krasom, morjem in lagunami dotikata in prepletata dva svetova: vzhod in zahod.

Dobrodošli med slovensko narodno skupnostjo v Italiji, med ljudstvom, ki zna peti, ki zna s srcem govoriti, med ljudstvom, ki pozna povest Kralja Matjaža in bo čutilo z vami pesem Marka Kraljeviča.

Dobrodošli v slovenskem hramu kulture, v novem kulturnem domu v Trstu, ki je po 44 letih vstal iz ogorelin «Balkana», ko je fašizem z gledališčem hotel v ognju streti kulturo in življenje našega naroda.

Slovensko gledališče v Trstu, ena izmed najznačilnejših kulturnih ustanov slovenske narodne skupnosti v Italiji, ki se bori v hudih pogojih dehumanizirane sodobnosti, za ideale bratstva in enotnosti med nami in med narodi, pozdravlja veliko Jugoslovansko gledališče iz Beograda.

Slovensko gledališče v Trstu

Pozdrav Slovenskega gledališča v Trstu je pozdrav in dobrodošlica vse h nas, ki živimo za mejo, vseh, ki slovensko mislimo in čutimo, tu ob našem morju in na našem Krasu, vseh, ki gojimo do rojakov čustva bratske povezanosti in skupno z njimi zavest pripadnosti eni sami veliki družini.

Dragi beograjski gledališki umetniki, člani vodilnega gledališkega kolektiva. Tržaški Slovenci, Slovenci v Italiji Vas pozdravljamo z vsem srcem v hrepenečem pričakovanju Vaše priznane odrske umetnosti.

PRVA SEJA MINISTRSKEGA SVETA PO DE GAULLOVI OSTAVKI

Predsedniške volitve 1. in 15. junija Boj za kandidature se nadaljuje

Glavni favorit za de Gaullovega naslednika je Pompidou Jutri odločitev o morebitnem skupnem kandidatu levice

NEZASLIŠAN NAPAD FAŠISTIČNE TOLPE NA PARIŠKI LICEJ

PARIZ, 2. — Prvič po de Gaullovi ostavki se je danes v Parizu sestal francoski ministrski svet pod predsedstvom začasnega predsednika Alaina Poherja. Kot je bilo predvideno, je svet sklenil, da bo prvi turnus predsedniških volitev v nedeljo, 1. junija, drugi pa v nedeljo 15. junija.

Današnja seja je bila razmeroma kratka, saj ni trajala niti uro. Posvečena je bila skoraj povsem bodočim volitvam. Notranji minister Marcellin je orisal že znane procedure volitev: kandidate bo treba predstaviti do 13. maja. Tri dni pozneje, 16. maja, bo kandidatna lista objavljena in se bo začela volilna kampanja. Marcellin je tudi zagotovil, da bodo imeli vsi kandidati enake pravice glede propagande po radiu in televiziji.

Na seji ministrskega sveta je podal svoje poročilo tudi zunanji minister Debrè, ki je dejal, da je «edini pomembni dogodek preteklega tedna v mednarodnem položaju oodhod generala de Gaulla» Debrè je nato orisal reakcije, ki so po svetu spremile generalovo ostavko. Dejal je, da so francoski diplomatski predstavniki povsod naleteli na «zaprepaščenje» in «globoko in iskreno obžalovanje». «Močne ideje našega stoletja — je nadaljeval — svoboda ljudi, svoboda narodov, pomiritev, mednarodno sodelovanje, zgubijo, z umikom generala de Gaulla, svojega najbolj uglednega zagovornika».

V središču pozornosti političnih opazovalcev je seveda še vedno boj za kandidature. Po sporazumu med golisti in «neodvisnimi republikanci» Giscarda d'Estainga ima za sedaj največ možnosti bivši ministrski predsednik Pompidou, ki bi po mnenju nekaterih lahko zmagal celo že v prvem turnusu.

Veliko pričakovanje vlade tudi za nedeljski ustanovni kongres nove socialistične stranke, ki bo morala med drugim tudi določiti svojega kandidata na predsedniških volitvah Najbolj verjeten kandidat te politične grupacije ostaja Gaston Defferre, ki ga podpira SFIO. «Zveza klubov za prenovitev levice», ki bi morala prav tako vstopiti v novo stranko, pa je za kandidata predlagala bivšega ministra Savaryja. Predvideva se torej oster boj v katerem ne bo šlo samo za problem osebe, ampak za širši politični problem. Defferra podpira namreč tisti del bodoče socialistične stranke, ki bi skupaj z ostalimi levičarskimi strankami, a brez komunistov, hotela sodelovati v morebitni vladi s centrom, medtem ko podpira Savaryja struja, ki bi hotela ob priliki predsedniških volitev združiti vso levico.

V Saint Ouenu se je danes sestal centralni komite KPF, ki je prav tako razpravljal o predsedniških volitvah. Preden bi se odločili o morebitnem lastnem kandidatu (ta bi bil Jacques Duclos), pa bodo tudi komunisti počakali na izid socialističnega kongresa. Ker je sporazum za edinega kandidata levice v tem trenutku skoraj popolnoma nemogoč, je možna tudi kandidatura generalnega tajnika PSU, Michela Rocarda.

Svojo kandidaturo je danes napovedal tudi prof. Guy Heraud, docent na pravni fakulteti v Strasburgu in na evropskem institutu za mednarodne študije v Nici. Heraud je sporočil, da bo svojo kandidaturo predlagal francoski komisiji evropskega federalističnega gibanja ter konferenci regionalističnih gibanj

1. maj je potekal včeraj v vsej Franciji povsem mirno. Kot je znano, je notranje ministrstvo prepovedalo vse manifestacije, poleg tega pa je pariška policija izvedla množično «čistko» v levičarskih krogih. Šeststo oseb, po večini študentov, je bilo včeraj ustavljenih in odvedenih na policijo. Sedem so jih nato prijavili sodnim oblastem pod obtožbo «posesti nedovoljenega orožja» ali «upora javnemu funkcionarju», medtem ko so ostale osvobodili pozno ponoči in v današnjih jutranjih urah.

Če je bilo včeraj vse mirno, je pa prišlo danes na nekem pariškem liceju do izredno hudih incidentov, ki jih je povzročila tolpa pripadnikov zloglasne skrajno desničarske organizacije «Occident». Nekaj desetin fašističnih razgrajačev, oboroženih s palicami, pa tudi z drugim orožjem, je vdrlo v licej «Louis Le Grand», da bi «kaznovali» srednješolce, ki so šolo zasedli. Kakih petdeset študentov je bilo v tistem trenutku zbranih v jedilnici: ko so jo skušali zapustiti, so jih napadalci obmetali s kamenjem, stoli itd. Nekdo je celo vrgel v jedilnico ročno bombo, ki je eksplodirala v gruči študentov. Deset od teh so morali hudo ranjene odpeljati v bolnišnico, enemu so morali zaradi ran amputirati roko.

Sindikat profesorjev liceja je po incidentih izdal poročilo, ki vsebuje zelo težke obtožbe proti policiji. V poročilu je namreč rečeno, da se je skupina fašistov pred napadom zbrala pred šolo ter javno kazala orožje, ki ga je imela s sabo. Policija, ki je bila zaradi študentske zasedbe v neposredni bližini šole, pa ni nastopila ter je s tem dovolila, da je tolpa nemoteno izvedla svoj nezaslišan napad.

NIXONOV «VELIKI PAKET» PO TREH MESECIH

Zaviranje oboroževalne dirke Vietnam in Bližnji vzhod

Že pred dnevi so minili trije meseci od dne, ko se je Richard Nixon preselil v Belo hišo. V tem času je ostalo še mnogo vprašanj brez odgovora. Njegove težnje so bile, da bi se previdno gibal v zunanji politiki, pri čemer bi bolj računal na ameriško gospodarsko pomoč kot na uporabo vojaške sile, ki še vedno prinaša hudo razočaranje v Vietnamu. V notranji politiki, kjer je podedoval nemire črncev in hude probleme v osrednjih delih ameriških mest, se Nixon počasi giblje in pri tem plačuje politični davek konservativnim silam, ki so mu pomagale na volitvah.

Najpomembnejša Nixonova odločitev je, da popolnoma umakne ZDA iz vietnamske vojne. Nihče trenutno ne more ugotoviti, kako dolgo bo trajal ta proces. Morda leto, morda dve, morda še več. Ključne osebnosti v vladi in celo posamezni vplivni kritiki vietnamskega posredovanja v kongresu sodijo, da ZDA zaradi prehodnega položaja v Aziji zaradi tamkajšnjih zaveznikov in svojega ugleda kot velesila ne morejo kar tako zaviti repa in pobegniti z bojišča.

Nixon si sedaj prizadeva, da bi spravil nasprotnika na tajne pogovore v Parizu na katerih bi formulirali politični kompromis. Trenutno malo ponuja, v glavnem sodelovanje fronte nacionalne osvoboditve na volitvah in v političnem življenju Južnega Vietnama, zahteva pa mnogo — ohranitev dosedanjega predsednika Kyja in podlago dosedanjega sajgonskega režima.

Če se bo Nixonu posrečil politični načrt, bo verjetno pričel enostransko in postopno evakuirati ameriške čete. Trenutno krepi vojasko in politično Kyjev režim.

Druga Nixonova pomembna poteza v zunanji politiki je privolitev v pogovore štirih sil o rešitvi bližnjevzhodne krize čeprav gre tu predvsem za iskanje sporazuma s Sovjetsko zvezo, si Nixon hkrati prizadeva, da bi vzpostavil tudi treznejše ravnotežje v ameriškem stališču do Izraela in Arabcev. Washington sedaj popravlja nekatere porušene mostove do arabskih prestolnic.

Vietnam in Bližnji vzhod je predsednik položil v «veliki paket» sporazumov z Moskvo, v katerem je morda najpomembnejše vprašanje zaviranja dirke v jedrskem oboroževanju. Od tega, ali bodo ZDA in ZSSR v tem kritičnem problemu znale sprejeti realistično stališče, so v marsičem odvisni prihodnji medsebojni odnosi obeh velesil in razvoj svetovnega položaja nasploh. ZSSR namreč v zadnjem času vse bolj dosega ZDA po številu medcelinskih jedrskih raket. Med obema deželama obstaja sedaj dejansko, četudi ne številčno jedrsko ravnotežje, ker imata obe na voljo veliko število megaton, vsekakor več, kot je potrebno, da uničita druga drugo. Vsakršno zviševanje raketne dirke bi stalo obe supersili mnogo denarja, nobena pa ne bi dosegla zahtevane prednosti.

Lahko bi dejali, da Nixon to realistično sprejema. Njegova administracija je že sporočila, da bo pričela konec spomladi ali na pričetku poletja pogajanja z Moskvo. Nixon pa je med tem časom dejal ministrom petnajstih zahodnih dežel, zbranih v Washingtonu na zasedanju sveta NATO, da Zahod «nima več na voljo trdne jedrske premoči, ki jo je imel nekoč». Opozoril je tudi, naj računajo, da bo sporazum z Moskvo formalno potrdil sedanje ravnotežje sil.

Na drugi strani pa Nixon vztraja pri nadaljevanju graditve jedrske obrambe, ki jo je pričel Johnson. Sam je Johnsonov prvotni načrt malce spremenil, toda tudi njegov raketni obrambni sistem lahko skupaj s tistim, ki ga gradi okrog Moskve, povzroči dosle nesluteno dirko pri graditvi povsem novih obrambnih in napadalnih orožij.

Težko je reči, čemu vztraja Nixon pri graditvi raketnega obrambnega sistema: ali želi imeti v rokah adut, ko se bo pogajal z Moskvo, ali načrt, da bi držal Kitajsko v jedrskem šahu, ali pa gre za notranjo politično potrebo, da bi zadovoljil močan «industrijsko-vojni kompleks», ali vse skupaj.

Sicer pa je postala ameriška vojna industrija največja industrijska panoga, ki proizvede letno več kot za 40 milijard dolarjev vojaškega materiala in ima vpliv na del Nixonove administracije in na mnoge kongresnike, pa celo na sindikalne prvake. Nixon je te dni zmanjšal proračun za prihodnje leto (osnutek je dedoval od Johnsona), zmanjšal je vojaške izdatke za eno milijardo, civilne pa za tri milijarde.

V bistvu sta se znašla obnova ameriških mest in izboljšanje črnskega položaja v njegovem proračunu in gospodarski politiki šele na četrtem mestu. Pred njim so nadaljnji stroški za vojno v Vietnamu, dokler vojne tod ne koncajo, izpolnitev vojnega arzenala in odprava inflacije s pomočjo proračunskih prihrankov. Takšen vrstni red je seveda razburil liberalno Ameriko, črnska in študentska gibanja, ki znova spreminjajo ameriška vseučilišča v žarišča vrenja in nemirov.

Zapostavljanje domačih rasnih in socialnih vprašanj povzroča kritiko velikega dela vodilnih slojev, posebno na severovzhodu od Washingtona tja čez Philadelphio in New Yorka do Bostona. Mnogi finančni industrijski krogi tega območja sodijo, da utegne postati sedanji prednostni vrstni red usoden za ameriški notranji mir.

S tem lahko pojasnimo dejstvo, da so se ZDA znašle v položaju, kakršnega po drugi svetovni vojni še niso doživele. Vsi vodilni politiki in kongresniki demokratske stranke razen tistih na jugu in mnogi zmerni ter liberalni kongresniki iz same Nixonove republikanske stranke so uperili svoje topove proti vojaškemu proračunu in «vojno-industrijskemu kompleksu».

Res je, da še vedno dajejo Nixonu časovni kredit, vendar ga omejujejo pri tem, da bi poiskal in našel najuglednejši izhod iz vietnamske vojne. Zahtevajo pa od njega, naj ustavi graditev raketne obrambe in raje pohiti s pogajanji s SZ o zamrznitvi oboroževalne tekme.

Prvi trije meseci Nixonove uprave se torej končujejo v znamenju ogorčene politične bitke, v kateri je glavno razpotje — rakete ali mesta, oborožitev ali črnci.

Von Papen umrl

BONN, 2. — Bivši nemški kancler in nacistični diplomat Franz von Papen je umrl v starosti 89 let v svojem dvorcu v Oberasbachu. Praktično je umrl zaradi starosti in zaradi posledic influence, za katero je obolel za veliko noč.

Von Papen je bil plemiške družine katoliških tradicij in je zavzemal vedno zelo konservativna stališča.

Leta 1913 je bil vojaški ataše v nemškem poslaništvu v Mehiki, pozneje v ZDA.

Po prvi vojni se je posvetil politiki in je bil leta 1932 kancler. Pozneje se je povezal s Hitlerjem ter je bil njegov podkancler. Pozneje se je sprl s Hitlerjem. Vendar je bil konec leta 1934 imenovan za poslanika na Dunaju, leta 1939, po priključitvi Avstrije Nemčiji, je šel za poslanika v Ankaro in leta 1941 je dosegel, da je Turčija podpisala nenapadalno pogodbo z Nemčijo. Ankaro je zapustil leta 1944, ko je Turčija prekinila diplomatske odnose z Nemčijo.

Mednarodno vojaško sodišče ga je leta 1946 oprostilo obtožbe zarote proti miru in vojnih zločinov. Toda leta 1947 ga je nemško denacifikacijsko sodišče uvrstilo med «glavne krivce» in ga obsodilo na osem let prisilnega dela ter odvzem lastnine. Januarja 1949 je bila razsodba revidirana in von Papena so uvrstili v «drugo kategorijo» oseb, ki so bile kompromitirane v času nacizma, in je bil izpuščen na svobodo.

PRILAGAJANJE KATOLIŠKE CERKVE SODOBNEMU DUHU

Po 400 letih bodo spremenili besedila pri mašnih obredih

Dosedanje besedilo rimskega «misala» je uvedel papež Pij V. po tridentskem koncilu - Kardinal Alfrink o stanju v holandski katoliški cerkvi

VATIKAN, 2. — Katoliška cerkev pripravlja, v zvezi z dolgotrajnim obnovitvenim procesom, ki traja že najmanj pet let, vidne spremembe v svojem bogoslužju. Papež Pavel VI. je namreč sklenil, da bodo spremenili uradno besedilo v rimski maši (misal) ter da bodo posvetili več pozornosti čitanju svetega pisma ter tako omogočili vernikom poznanje celotnega svetega pisma v treh letih. Zelo pomembna pa je neka druga novost. Gre za uvedbo treh novih «kanonov», med katerimi bo mogoče izbirati besedila za osrednji del maše. Do sedaj je bil «rimski kanon» enoten. Povečali bodo tudi udeležbo vernikov pri molitvah ter sodelovanje laikov, moških in žensk, pri oltarju, posebno, kadar gre za čitanje svetopisemskih beril pred evangelijem.

Te novosti bodo začele veljati v vsej katoliški cerkvi v nedeljo 30. novembra, ko se začne liturgično leto. Sklep papeža Pavla VI. spreminja sklepe, ki jih je papež Pij V. izdal leta 1570, in sicer po koncilu v Tridentu.

Iz zgornjega je razvidno, da katoliška cerkev skuša približati navadnega človeka, laika, k svojemu bogoslužju, ki se je po tridentskem koncilu ločilo od vernikov ter postalo izključna last cerkvene hierarhije duhovščine in škofov. Gre torej za nujno preoblikovanje celotnega zunanjega nastopa katoliške cerkve na področju bogoslužja v duhu sodobnega časa, se pravi v duhu čim širše demokratizacije celotnega ustroja neke cerkvene organizacije, ki se je porodila že pred tisočletjem in pol in ki se je posebno okrepila ter dobila potem svojo dokončno obliko v srednjem veku, ko je prevladoval duh avtoritete ter brezpogojne pokorščine podložnikov.

V tem okviru je treba presojati tudi vse kar se dogaja na primer na Holandskem. Kardinal Alfrink, holandski primas, ki je prisostvoval v teh dneh koncistoriju v Vatikanu, je posredoval tisku nekatere izjave glede stanja v holandski katoliški cekrvi. Kardinal Alfrink je govoril med drugim o tako imenovanem «holandskem katekizmu». V tej zvezi je dejal, da tega katekizma ne bodo ponatisnili, saj je že izšel že v 400.000 izvodih ter je zato trg že prenasičen. Izdali pa bodo nekakšen dodatek, ki pa pravzaprav vnaša le nekatera spremenjena besedila omenjenega katekizma, besedila, ki so rezultat popravkov, ki jih je zahteval Vatikan. «V tem smislu ima torej kardinal Alfrink prav, ko pravi, da je holandski katekizem pravzaprav popolnoma podoben tradicionalnemu katekizmu, od katerega se razlikuje le po sodobnejšem jeziku. Ta sodobnejši jezik pa se bo v prihodnjih tednih še vedno bolj spreminjal in bi zato tudi holandski katekizem polagoma preživel samega sebe.

Alfrinkova izvajanja so seveda nekoliko čudno izzvenela ter so prav gotovo vsaj indirektno pričala o precejšnji krizi, ki pretresa holandsko katoliško cerkev. Holandski primas je sicer izjavil, da nihče od Holandcev noče «zavestno» zapustiti katoliške cerkve. Priznal pa je, da mnoga stališča navajajo holandske vernike objektivno na stranpota. Ta kardinalova izjava kaže očitno, da je kriza v holandski katoliški cerkvi zelo huda in da jo visoki cerkveni dostojanstvenik hoče ublažiti le s trditvijo, da ni nobene nevarnosti za razkol. V tej zvezi je kardinal Alfrink povedal, da je gibanje v amsterdamski vseučiliški župniji, kjer so se trije jezuitski duhovniki sprli s cerkveno oblastjo zaradi celibata, razdeljeno na tri ločene skupine.

Petindvajset mrtvih pri železniški nesreči v Bolgariji

SOFIJA, 2. — V severni Bolgarski je 25 oseb izgubilo življenje, 33 pa jih je bilo ranjenih pri neki železniški nesreči. Do te je prišlo včeraj na odseku Cerven Breg-Rijakovo. En vagon električnega vlaka je na nekem ovinku iztiril ter se prekucnil. Poročajo, da je bil promet na omenjeni progi že obnovljen.

Pozneje se je zvedelo, da so bili potniki na vlaku namenjeni na neko proslavo ob 1. maju. Potovali so po ozkotirni proti vzdolž Donave.

PROMETNA NESREČA PRI KLUŽAH

Dva karabinjerja iz Ukev sta se smrtno ponesrečila

Iz neznanih razlogov je avto, s katerim sta se peljala agenta, trčil v zid neke hiše

VIDEM, 2. — Davi ponoči sta se smrtno ponesrečila dva karabinjerja, ki sta pripadala karabinjerski postaji v Ukvah v Kanalski dolini. Nesreča se je pripetila na državni cesti «Pontebbana» v bližini naselja Kluže (Chiusaforte).

Karabinjerja sta se peljala z avtom znamke fiat 850. Ne ve se, kdo je upravljal avto. Žrtvi sta 19-letni Gerardo Salvati iz Castel Sangiorgio blizu Salerna ter 24-letni Giovanni Mievle iz Caiazza blizu Caserte. Mladeniča sta se vračala na postajo po enodnevnem dopustu. Na popolnoma ravnem cestišču je šofer iz neznanih razlogov (verjetno, ker je trenutno zaspal) izgubil oblast nad vozilom, ki je trčilo v zid neke hiše ter se potem prekucnilo izven ceste. Agenta sta bila pri priči mrtva. Zdi pa se, dase je z njima peljala tudi neka tretja oseba, ki pa je ostala nepoškodovana.

V Argentini še vedno poplava tangov

BUENOS AIRES, 2. — Kljub poplavi sodobnejših plesov, ki so se priljubili posebno mlajšim rodovom v Evropi in v Severni Ameriki, je ostal v Argentini tradicionalni «tango» še vedno najprivlačnejši. Ta ples je danes uradno star že skoraj sto let.

Urad za registracijo avtorskih pravic v Buenos Airesu je sporočil, da je skladatelj Marcos Gitler prijavil prejšnji teden svoj tango «Kilometer ničla» ter je prejel potrdilo iz katerega je razvidno, da gre za milijonsko skladbo tanga v Argentini.

Prvi tango, ki ga najdemo na seznamu avtorskih pravic, je znani «La rubia» (plavolaska), ki ga je komponiral Ramon Coll l. 1880. Toda še pred ustanovitvijo urada za avtorske pravice, je legalni urad narodne knjižice registriral 65.000 tangov.

Najplodovitejši skladatelj tangov je bil Luis Angel Villoldo, ki je v enem samem dnevu registriral 153 glasbenih tekstov, od katerih mnoge še danes izvajajo. V današnjih dneh registrirajo poprečno po 70 tangov na dan. Lani so jih registrirali 21.019. Po mnenju urada za registracijo avtorskih pravic v Argentini, je tango še vedno najpriljubljenejša plesna glasba v Argentini.

Na Himalajskem pogorju rešujejo preživele člane odprave ZDA

KATMANDU, 2. — Danes je vzletel z letališča v Katmanduju helikopter, ki bi moral rešiti dva preživela člana odprave ZDA na pobočjih gore Daulagiri na himalajskem pogorju. To ameriško odpravo je baje skoraj v celoti uničil strahovit plaz, ki se je sprožil na pobočjih te gore, ki je visoka 8150 metrov.

Včeraj sta veter in dež preprečila prvemu helikopterju, da bi se prebil skozi sotesko Kaligandaki. Helikopter je bil poslan tja, da bi se prebil do dveh preživelih himalajcev, Williama Alberta Reada ter Jeffa Duenvalda, ki sta pričakovala letalo v bližini pristajališča v Jomosonu.

Po nekaterih drugih vesteh, ki so prispele v Katmandu, pa so baje tudi trije drugi člani odprave in dva nepalska vodiča ostali pri življenju ter se menda nahajajo sedaj v baznem taborišču na pobočjih Daulagirija. Zdi se, da je pri nesreči izgubilo življenje pet ameriških gornikov ter dve šerpi.

Pozneje se je zvedelo, da so reševalci prepeljali v Katmandu Williama Reada ter Jeffa Duenwalda. Člana ameriške odprave sta potrdila, da je pri nesreči izgubilo življenje 7 oseb. Člana odprave sta povedala tudi, da sta zvedela za okoliščine nesreče od edinega člana skupine, ki je skrbela za postavitev baznega taborišča in ki se je slučajno rešil. Pri prehodu čez trimetrsko razpoko se je nenadoma sprožil strahovit plaz, ki je odnesel s seboj ljudi. Dolgo časa so jih potem iskali, toda brez uspeha. Verjetno počivajo pod deset in več metrov globoko plastjo leda in snega.

PET OSEB PRED PREISKOVALNIM SODNIKOM

Lavorini je baje umrl za posledicami injekcije

Izjave 19-letnega Rodolfa Della Latte - Preiskovalni organi so prijeli trgovca iz Perugie

PISA, 2. — V zaporih Don Bosco v Pisi je preiskovalni sodnik dr. Pierluigi Mazzocchi nadaljeval zasliševanja, ki jih je vodil ponoči in zjutraj v Viareggiu.

V tem trenutku zadeva delovanje sodnijskih oblasti naslednje osebe, ki so povezane, na ta ali drugi način s tragično smrtjo mladega Ermanna Lavorinija: prvi je na vrsti 16-letni Marco Baldisseri, ki je sam sebe obtožil, da je ubil Ermanna. Baldisseri je v priporu. Sledijo: 13-letni Andrea Benedetti (deček ni v priporu), 19-letni Rodolfo Della Latta, 40-letni Adolfo Meciani (tega obtožujejo Baldisseri, Benedetti in Della Latta za sokrivca skrivnega pokopa Lavorinijevega trupla). Končno je prišlo v zadnjih urah na dan še ime trgovca Leonide Rossija iz Perugie, ki je baje dal lažnjive izjave preiskovalnim organom glede svojega znanca Mecianija. Karabinjerji so danes prišli v naselje Fratta Todina pri Perugii po Rossija ter ga odpeljali v Piso. Rossi je že znan širšemu občinstvu v Italiji, ker je bilo njegovo ime tesno povezano s pričevanjem o Mecianijevem alibiju.

Mladenič Della Latta je izjavil, da je Ermanno Lavorini umrl na posledicah injekcije, ki so mu jo vbrizgali v nekem stanovanju v Viareggiu, in sicer v naselju «Città giardino». Šele naknadno, kot je bilo že večkrat potrjeno, so njegovo truplo prepeljali na obrežje Marina di Vecchiano ter ga tam pokopali. Pokopal pa ga je menda Della Latta. Ta je izjavil, da so truplo nesrečnega mladeniča prepeljali v Marino di Vecchiano s pogrebnim furgonom.

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

V SREDO V KULTURNEM DOMU

Fansi so navdušili mlado občinstvo

Marsikdo, ki si je v sredo zvečer ogledal v Kulturnem domu v Trstu FANS MUSICAL STORY, *se je verjetno vračal s predstave prijetno omamljen, delno oglušen in z rahlim glavobolom. Vzrok tega prijetnega, ali, kot se vzame, neprijetnega občutka je bil dveurni «crescendo» tipične beat-glasbe, od njenih zametkov — prvih Beatlesovih skladb — preko originalnega Ivy League stila, do najsodobnejših dosežkov tovrstne histerične in histerizem izvabljajoče glasbe, v nekoliko premočnem izvajanju, ki bi ga komaj prenesla, recimo, tivolska dvorana, ali kaki športni «palazzetto», ne pa, za take predstave pretesna dvorana Kulturnega doma. (Ojačevalci so se najbrž precej segreli).*

Naj bo kakorkoli, predstava je vseeno uspela in bo ostala Fansovim «fansom» in «nefasnom» v prijetnem spominu, čeprav bo ta lepi občutek zagrenilo dejstvo, da je bilo v dvorani Kulturnega doma preveč sedežev praznih, (morda se je kdo od naših mladih in krepkih ljudi bal, da bo moral zaradi prenatrpanosti dvorane «celo» stati). Našemu pričakovanju pa se tudi tokrat ni izneverilo starejše občinstvo, veliki antagonist današnje mladine v borbi mnenj in okusov, za katero je bila Fans Story skrunitev Kulturnega doma. Nekaj redkih starejših gledalcev pa je nestrpno čakalo konca množičnega «delirija», če ni že predčasno zapustilo dvorane, češ, takihle šlagerjev pa se res ne splača poslušati. «De gustibus non disputamus», vendar menim, da se dajo nekje uskladiti utripe mladostne razposajenosti, podkrepljeni z mladostno nestrpnostjo po obogatitvi in uveljavitvi lastnega jaza, izraženi s hrupnim trzanjem po kitarah, z vrtoglavim ritmom napredka tehnike, ki marsikje pogublja najosnovnejše človekove duhovne vrednote. To v tej glasbi zasledimo hkrati spontano izražanje notranjega nemira mlajših generacij in njihove želje, da bi se tega nemira osvobodile, pa četudi na način, ki ni v skladu s konvencionalnimi pravili estetike

Če govorimo nekoliko o glavnih protagonistih predstave, moramo reči, da so s svojo interpretacijo popolnoma uspeli prikazati podobo tistega načina izražanja, o katerem je bil govor zgoraj Ta način pa se ne zrcali samo v glušljivi ritmičnosti, ki so jo izvabljali njihovi odlično obvladani glasbeni inštrumenti, temveč tudi v njihovem ekstravagantnem zadržanju in oblačenju, v spontanem in instinktivnem vedenju pred občinstvom ter v duhoviti obliki s katero so uokvirili celotni program. Vse to je pripomoglo, da so vzpostavili med občinstvom in sabo neprisiljen dialog. S tega stališča so vsekakor uspeli.

Predstava je bila razdeljena na dva dela. V prvem delu je bila duhovito prikazana zgodovina ansambla, zato je v tem delu ansambel nastopal v nekdanji sestavi in izvajal le starejše popevke, vmes pa sta Ivan Verč, član studia S. G. v Trstu, in vodja ansambla Oskar Volpi komentirala nekdanje delovanje ansambla 5 Fans, ki je bilo polno lepih in veselih trenutkov, polno mladostnih upov po slavi in bogastvu, ki so počasi splahneli, a se niso še popolnoma umirili, ter seveda tudi težkih trenutkov, ko so najrazličnejši dejavniki postavljali v dvom obstoj ansambla samega. Med najlepše spomine si štejejo trenutke, ko so skupno s priznano slovensko pevko Alenko Pinterič navduševali tisoče mladih ljudi v najrazličnejših krajih Slovenije in zamejstva; ali pa trenutke, ko jih je celo Slovensko gledališče vključilo v eno izmed svojih predstav. Te spomine so tudi vključili v svoj Musical in obudila jih je sama Alenka Pinterič, ki je prišla naravnost iz Beograda, da bi razveselila tržaško občinstvo in prikazala svoje izredne vokalne sposobnosti. Ravno tako sta v prvem delu nastopila igralca Slovenskega gledališča iz Trsta Mira Sardočeva in Stane Starešinič, ki sta zapela tri songe iz gledališke predstave «Ne vedno kakor lastovke».

V drugem delu predstave pa so nastopili sedanji člani ansambla v sestavi: Oskar Volpi — orgle, Vili Volpi — bas, Boris Sancin — bobni, Igor Dolenc — kitara, Fabio Uršič — pevec, Claudio Pascoli — sax, Walter Peressin — sax in Bruno Mazzoni — trobenta. Divje, razkačene zvoke trobente in saksofonov je usklajeno spremljalo vibriranje kitar in otožno tarnanje orgel, ki se je razlivalo med pisane in živahne svetlobne efekte in ustvarjalo edinstveno ozračje.

D. Kalc

Izvid komisije o potopitvi ladje «Taitù»

Na ladji «Taitu», last panamske družbe «Claramar», ki se je pred leti potopila ob sardinski obali s tovorom strojev in drugega blaga, ni «očitnih znakov, da bi bil kdo opravljal taka dela, ki bi opravičilo domnevo namerne potopitveladj e». Taki so zaključki skupine izvedencev (inž. Gladrossi, kapitan Gnidica in strojni častnik Dapas), ki jih je svoj čas imenoval predsednik kazenskega sodišča dr. Rossi.

Njihovi zaključki, ki so jih sedaj predložil predsedniku kazenskega sodišča dr. Rossiju, ki vodi razpravo proti brodarju Belassichu in njegovim tovarišem v zvezi z obtožbami o namerni potopitvi ladje, vsebujejo šest točk. Te so: 1. smer, ki jo je ladja ubrala, je vsekakor neobičajna; 2. vreme ni bilo nevarno; 3. ladja je bila stara in slabo popravljena; 4. potopila se je, ker je strojni oddelek in podpalubje zalila voda; 5. vzroki niso bili ugotovljeni; 6. ni očitnih dokazov, da bi na ladji kdo opravil dela, ki so potrebna za namerno potopitev ladje.

5. decembra lani se je namreč pred tržaškim kazenskim sodiščem pričela sodna razprava proti italijanskemu brodarju Belassichu iz Saloja, pomorskemu kapitanu Fulviu Roccu (aretirali so ga pred nekaj meseci, ko je bil v nekem mestnem baru), strojnemu častniku Tretiachu in časniku Mauriju, češ da so potopili ladjo zato, da bi si obdržali zavarovani znesek. Zavarovalnica je sicer plačala 120 milijonov lir, začela pa je tudi preiskavo, med katero naj bi prišlo na dan — s tem v zvezi ni nič točno dokazanega — da je skupina jugoslovanskih mornarjev, ki so bili tedaj na ladji, pisala zavarovalnici anonimno pismo s trditvijo, da je Rocco (kapitan) dal potopiti ladjo. Med sodno razpravo je nastopilo več prič, med temi tudi omenjeni mornarji, ki pa so vse zanikali, češ da pisma niso napisali. Nasprotno je nekaj izmed njih obtožilo agenta zavarovalnice Anastasio, da jih je hotel podkupiti in jim prigovarjal, naj podpišejo zadevno izjavo.

Sodna razprava se bo po večmesečnem premoru, v katerem so izvedenci opravili svoje delo, lahko nadaljevala.

PO PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

Povečanje pristaniškega prometa v letošnjem prvem četrtletju

Največ se je povečal promet surovega petroleja Tudi tradicionalnega blaga je šlo več skozi Trst

Po uradnih podatkih, ki jih je pravkar zbral statistični odsek trgovinske zbornice, je znašal blagovni promet v tržaškem pristanišču v prvem letošnjem četrtletju 6.037.044 ton, od tega 4.192.202 toni surovega petroleja za naftovod Trst-južna Nemčija. V istem času lani je promet znašal 4.621.001, v letu 1967 pa 1.701.499 ton.

Če odpišemo dovoz surove nafte, je tradicionalni promet v zadnjih treh letih zabeležil naslednji razvoj: v prvem četrtletju 1967 (ko naftovod še ni deloval) 1.701.499 ton, v istem času lani 1.639.149 ton, letos pa 1.844.842 ton. Iz navedenega sledi, da se je letos tradicionalni promet nekoliko popravil, in sicer nam podrobnejša analiza podatkov pove, da se je v primeri z lanskim letom povečal tako dovoz blaga iz čezmorja, kakor tudi promet v nasprotno smer. Odvoz pa, ki je znašal do konca marca lani 478.513 ton, je letos dosegel 591.203 tone. Dovoz surovine za naftovod narašča v geometričnem razmerju: še odsotna v prvi polovici leta 1967, je ta postavka do konca marca lani dosegla 2.981.852 ton, do konca marca letos pa se je povzpela že na 4.192.202 toni.

Žal pa je bil letos promet po železnici ponovno manjši od lanskega: vsega le 376.507 ton (170.623 v dovozu in 205.884 v odvozu), medtem ko je znašal lani 396.791 (190.702 oziroma 206.089), leto poprej pa 503 tisoč 400 ton. Tudi promet po cesti s tovornjaki ni zabeležil nobenega napredka: do konca marca letos 533.282 ton (od tega 70.113 ton v dovozu in 463.169 v odvozu), lani 535.532, a predlanskim 496.245 ton.

Trčenje avtov: trije ranjeni

Ko je včeraj vozil svojega «fička» z registracijo KP 142-77 po Ul. Costalunga proti Naselju S. Sergio, je 28-letni Miodrag Štefič iz Prelok opazil avto fiat 1100, ki je nenadoma zavil proti sredini cestišča, nato pa še bolj na desno. Pritisnil je na zavore, toda hitrost obeh vozil je bila taka, da je prišlo neizogibno do trčenja. Iz razbitih avtomobilov so bolničarji RK izvlekli vso Štefičevo družino, predvsem pa ženo voznika, Magdo Starc, staro 35 let, ki jo je sunek vrgel z vso silo v vetrobran, ob katerem se je ranila v čelo in nos. Zaradi močnega udarca si je nalomila lično kost in zadobila hud možganski pretres. Takoj za njo so bolničarji naložili na rešilni avto njenega [illegible]letnega sinčka Dragana, ki je bil prav tako ranjen v obraz in je hudo krvavel. Manj se je pobila njihova soseda Marija Ojo, ki se je le opraskala po nogi.

Avto, v katerega se je «fiček» zaletel, je vozila Daniela Ciacchi od Spodnje Magdalene št. 529. Tudi ni utrpela nobene poškodbe. Tudi voznik «fička» Miodrag Štefič se ni poškodoval.

Dežurni zdravnik je do Starca odpremil na nevroki oddelek, kjer se bo morala z možganskega pretresa in hude rane v [illegible] zdraviti mesec dni. Ženska [illegible] tudi močan šok. Njen sin bo ozdravel v desetih dneh.

S prvomajskih proslav

Pogled na začetek sprevoda pri Sv. Jakobu

Delavci nosijo na čelu sprevoda znak mednarodne sindikalne organizacije, v katero je včlanjena CGIL

Pogled na množico na delavskem srečanju na Socerbu, ki so se ga udeležili tudi sindikalni predstavniki iz Trsta

KORAK NAPREJ V ZAHODNI NEMČIJI

Važen sklep bonske vlade o vojnih zločinih

Rok za preganjanje vojnih zločinov ne bo zapadel 31. decembra letos, marveč bo veljal še naprej - Prispevek socialdemokratov - Sprejet pa še mora biti ustrezen zakon

Nedvomno bodo v svetu pozitivno sprejeli in pozdravili neki izredno pomemben ukrep bonske vlade. Koalicijska vlada Brandt-Kiesinger je namreč sklenila ukiniti predpis o «zastaranju» vojnih zločinov. Čeprav se s formalnega gledišča gledano omenjeni sklep tiče predvsem določenega kompleksa notranjepolitičnih vprašanj zahodnonemške države, je njegov mednarodni aspekt vedno bil in je še prvorazredne važnosti. Zakaj žrtve fašističnih zločinov so predvsem bili, in to v daleč najvišji meri, prav pripadniki drugih narodov na zasedenih ozemljih v teku druge svetovne vojne.

Poročila iz Bonna vedo povedati, da sklep o nadaljevanju kaznovanja nacističnih zločincev ni bil lahko in naglo sprejet. Izven vlade so se temu, razumljivo, najbolj upirale nacistične organizacije. V vladi sami, pa se je radikalni uveljavitvi pravice in etike postavilo po robu bavarsko krilo Krščanske unije, z ministrom Straussom na čelu. Dva dni se je razpravljalo o nekem «kompromisnem» predlogu krščansko-demokratskega dela vlade, po katerem naj bi se ločili «namerni» od «nenamernih zločincev». Vendar pa je, zahvaljujoč socialdemokratskim ministrom z Willyjem Brandtom na čelu, bonska vlada kljub vsemu sprejela omenjeni sklep, ki s stališča pravičnosti nima alternative.

Da bi to stališče, zasnovano na široki politični etiki, moglo biti uzakonjeno, pa mora prej o njem izraziti svoje mnenje še zahodnonemški parlament. Vendar, ker je v vladi samo en minister glasoval proti, gre stvarno pričakovati, da bo v Bundestagu samo manjše številu desničarskih skrajnežev glasovalo za oprostitev zločinov onim, ki so se doslej uspeli ogniti roki pravice.

Bonska vlada se je v razdobju petih let dvakrat soočila z reševanjem tega delikatnega vprašanja. Na izpitu vesti je pred mednarodno javnostjo padla vlada Ludvika Erharda, isti izpit pa je položila koalicijska vlada Kiesinger-Brandt. Pred petimi leti je Bonn, in to pod močnim pritiskom mednarodne javnosti, «uspel» samo podaljšati rok za preganjanje fašističnih zločincev do 31. decembra 1969. Torej bi se na osnovi takega sklepa po novem letu v Zahodno Nemčijo lahko vrnili vsi vojni zločinci, ki se že četrt stoletja skrivajo po vseh deželah sveta, ne da bi jih kdo za njihove zločine več mogel kaznovati. Trditve prejšnje zahodnonemške vlade, da je namreč «pretežna večina» zločincev že bila kaznovana, ni mogla zdržati kritik, ker je v resnici bilo prav nasprotno, da je namreč «pretežna večina» zločincev živela nekaznovano. Zakaj natančno je znano, da je do l. 1965 bilo obsojenih samo 10.500 nacističnih morilcev, medtem ko je po verodostojnih podatkih samo po raznih koncentracijskih taboriščih bilo okrog 15.000 izvrševalcev storjenih zločinov, v kazenskih oddelkih okrog 6000, a v Gestapu okrog 70.000 nacističnemu režimu najzvestejših pripadnikov, rojenih kriminalcev in ubijalcev.

Zdaj so v Bonnu uradno razglasili, da za fašistične zločine ne bo zastaranja. To stališče bo, upajmo, potrjeno z zakonom, saj bi v nasprotnem primeru bilo komurkoli na svetu težko verjeti v zahodnonemške demokratične inštitucije, njen demokratični razvoj nasploh, pač pa bi se upravičeno še bolj utrdili dvomi, ali se je v Zvezni republiki Nemčiji nasploh kaj stvarno spremenilo od dni, ko je tu še vladal psihopat imena Adolf Hitler, pa je zato vse, kar se vidi demokratičnega, le nevarna krinka, za katero se skrivajo prevratni nameni ponovne rehabilitacije nacizma.

Priznati je treba, da je pri sprejemanju obravnavanega sklepa bržkone bil odločilnega pomena prav pliv socialdemokratov v vladi. Toda, naj bo kakorkoli, odmev te odločitve v svetu bo vsekakor pozitiven in velik. Sicer je ta korak tudi v skladu z mednarodno konvencijo o nezastaranju vojnih zločinov, katere besedilo je pred štirimi meseci, in to vsekakor ne slučajno, osvojila generalna skupščina Združenih narodov.

S sprejetjem ustreznega zakona bo tudi Zahodna Nemčija sama storila dobršen korak naprej po poti svoje demokratizacije, ne glede na osnovno človeško dejstvo, da noben zločin, storjen proti človeku, ne sme in ne more ostati nekaznovan, ker bi v tem primeru predstavljal silovito nevarnost precedensa, katerega usodne posledice bi znova utegnile človeštvo privesti na sam rob propada.

RIM, 2. — Novi cestni ali prometni zakonik bo nared že letos. Tako zatrjuje minister za delo Mancini, ki tudi pravi, da bo ta zakonik usklajen s podobnimi zakoniki ostalih evropskih dežel, celo v svetovnem merilu. Hkrati pa bodo upoštevani tudi najnovejši dosežki tehnologije. Minister zatrjuje to v intervjuju, ki bo objavljen v prihodnji številki revije «Autoindustria». Minister je v tem intervjuju tudi rekel, da bo treba pred tem dopolniti neki evropski sporazum ki se bo nanašal na prometne znake, ki da bodo poenoteni. Minister pri tem pravi, da bo to zelo koristno za varnejši promet, posebno v času turističnih sezon, ko je na cestah sveta na milijone tujih avtomobilov.

Beograjsko Jugoslovensko dramsko pozorište bo danes in jutri gostovalo v Kulturnem domu s tremi deli. Slika nam kaže L. Tadića kot Kraljeviča Marka v istoimenskem delu B. Mihajlovića — Mihiza.

Napadalna otročad

HOUSTON, 2. — Kadar imamo opravka z mladimi oporečniki, jih povsem razumemo, saj skuša mladina, kadar gre za resno mladino, popraviti našo družbo, da bo primerna dobi, ki bo njihova doba. Kadar pa se «upre» otročad, tedaj zares ne vemo, kaj bi rekli.

Kakih 140 otrok, starih kvečjemu 15 let, je včeraj vdrlo v prostore urada za socialno skrbstvo in v nekaj minutah pokvarilo dvigalo, razbilo neko napravo za avtomatično prodajo hladilnih pijač in fizično napadlo nekaj uradnikov. Saj se zdi, da je vse to nemogoče, toda pomočnik direktorja urada je rekel, da je bil napad podoben napadu na Okinavo. Mislil je na hude boje ameriških vojakov v času druge svetovne vojne. Seveda je mož krepko pretiraval, toda enemu izmed okrajnih načelnikov socialnega urada je otročad zlomila rebro, neki uradnici so presekali ustnico in skoraj ga ni uradnika, ki bi ne bil dobil kako brco.

Da pa bi ne delali krivice otročadi ali bolje, da bi ne prtili krivdo njej, moramo dodati, da je bila otročad dejansko le sredstvo ali orodje v rokah skupine desetih žensk, ki so teh 140 otrok najele, da bi izpeljale svoj «odločen protest» proti znižanju prispevkov, ki so jih dobivale matere za svoje otroke.

VELIKI NAČRTI V MAKEDONIJI

Ureditev Vardarja bo v celoti stala nad 100 milijard

Jezovi in centrale - Preprečevanje poplav

Pred dnevi smo zapisali, da se v Jugoslaviji ponovno govori o gradnji atomske centrale. Hkrati je bila v jugoslovanskem tisku objavljena vest, da je bila imenovana tudi komisija, ki se bo ukvarjala s tem vprašanjem. Ko smo pisali o morebitni gradnji atomske centrale, smo rekli, da Slovenija računa, da bo prva centrala postavljena v kraju Videm-Krško. Hkrati pa velja omeniti, da tudi Makedonci računajo z atomsko centralo, kajti tudi pri njih imajo težave z električno energijo zaradi tega, ker v določenih letnih obdobjih primanjkuje vode. Makedonci v zvezi s tem računajo, da bi bilo treba graditi atomsko centralo nekje ob Vardarju. Kaže pa da imajo Makedonci v zvezi s to reko zelo velike načrte, ki bi posredno mogli ovreči zahtevo po atomski centrali. Mislimo na obširni načrt regulacije reke Vardar, načrt, ki se je konkretno že začel izvajati, pa čeprav v manjši meri in se bodo dela po vsej verjetnosti zelo razpotegnila saj gre za programe, ki bodo zahtevali sto milijard dinarjev.

Že dve leti in pol je več sto domačih in tujih strokovnjakov vršilo znanstveno raziskovalna dela na gornjem toku Vardarja. Ta reka predstavlja na eni strani bogastvo, na drugi pa tudi šibko točko makedonske ekonomije. Reka Vardar je nekoliko čudna. V določenih obdobjih steka skozi vardarsko strugo po 1600 kub. metrov na sekundo in tedaj imamo opravka s poplavami, tudi po mestih. Včasih pa je vode v Vardarju tako malo, da znaša pretok komaj 8 kub. metrov na sekundo. In tedaj ni vode niti za namakanje niti za tovarne, celo ne za ribe, ki množično poginjajo.

Znanstveno-raziskovalna dela so se vršila s finančno pomočjo Združenih narodov in glavno breme v teh delih je nosilo neko norveško podjetje, sodelovali pa so, seveda, tudi domači strokovnjaki. In po dveh letih in pol je celotni načrt dokončan v južnem delu toka reke Vardar skozi Skopje pa so se dela že začela.

Nekaj besed več o tem načrtu.

V začetku se je računalo le z zaščito Skopja pred poplavami in z regulacijo podzemeljskih voda tudi zaradi tega, ker je skopska kotlina potresno zelo občutljiva. Strokovnjaki pa so ugotovili, da bi mogla ta dela imeti mnogo širši pomen na vse gospodarstvo, ker bi se z ureditvijo poplavnih voda reke mogle ustvariti velike akumulacije, akumulacije, ki bi bile primerne za proizvodnjo električne energije, za namakalna dela in tudi za oskrbo industrije s toliko potrebnimi vodnimi zalogami, ki v sušnih mesecih pogajajo normalno delovanje industrije. In tako so izdelali načrt, ki bo zagotavljal, da Vardar ne bo nikoli imel več kot 1100 kub. metrov pretoka na sekundo, hkrati pa tudi nikoli manj kot 60 kub. m na sekundo.

Regulacijska dela bi se morala začeti že v gornjem toku Vardarja, to se pravi od Titovega Velesa pa do samega izvira, vštevši sem celo vrsto večjih in manjših pritokov. In že na pritoku Peni bi zgradili jez in manjšo hidrocentralo. Na Treski bi prav tako zgradili velik jez, ki bi ustvaril akumulacijsko jezero od 180 milijonov kub. m vode. Pod jezom pa bi zgradili tudi centralo z letno proizvodnjo četrt milijarde kWh električne energije na leto. Načrt predvideva tudi, da bi del vode Vardarja preusmerili v Tresko s predorom, ki bi bil dolg 14,5 km. Tudi nad sedanjim umetnim jezerom Matko na Treski bi zgradili jez, ki bi zadrževal 4 milijone in pol kub. m vode. Tudi ta voda bi se mogla izkoristiti za hidrocentralo z zmogljivostjo 200 milijonov kWh elektrike na leto. Ta sistem umetnih jezer in central v kanjonu Treske bi predstavljal glavno zaščito pred poplavami Skopja in bi bil nekakšen regulator Vardarja, to se pravi, da bi od tega sistema imela cela Vardarska dolina koristi. Samo v okolici Skopja bi mogli namakati okoli 15.000 ha zelo plodne zemlje. Pri Titovem Velesu pa bi prav tako mogla stati hidrocentrala z letno proizvodnjo 280 milijonov kWh. Manjše akumulacijsko jezero z ustrezno manjšo hidrocentralo pa bi bilo možno postaviti tudi na Kadini reki.

Za uresničenje gornjih načrtov bi potrebovali nekaj nad 100 milijard starih dinarjev. Že to, kar smo navedli in kar predstavlja dejansko le osnovo mnogo širših načrtov, pa predstavlja izredno pogumen ekonomski podvig, kajti sto milijard ni majhna stvar. Vendar pa načrtovalci računajo tudi s sredstvi iz sklada za obnovo Skopja, kajti dela, ki bi se s temi sredstvi izvedla, bi prav gotovo s'užila neposredno Skopju, ker bi Skopje bilo zaščiteno na eni strani pred pogostimi poplavami, na strani pa bi se s tem v precejšnji meri rešilo tudi vprašanje režima podzemeljskih voda, kar je eden važnih osnovnih pogojev za dokončno obnovo mesta in za nadaljnji urbanistični razvoj makedonske prestolnice. V zvezi s tem se že določajo tudi vsote: do 1970. leta je bilo iz že omenjenega sklada namenjenih tem načrtom 7,5 milijarde dinarjev.

Kaže, da načrti ne bodo ostali dolgo izključno na papirju. Že v teh dneh se bodo začela regulacijska dela na osrednjem mestnem področju Skopja, dela ki bodo v precejšnji meri spremenila zunanji videz Skopja. Največ teneje pa bodo že v začetku prihodnjega leta začeli graditi jez Kozjak, vendar pa bodo ta dela izvajali s sredstvi jugoslovanskega elektrogospodarstva ter s pomočjo Skopja samega. Za zaščito Skopja pred poplavami, skopsko gospodarstvo vlaga okoli 10 milijard dinarjev, za elektriko pa nadaljnjih 15 milijard.

Seveda bodo najprej začeli s temi deli, to je na ureditvi Vardarja skozi Skopje ter z deli na jezu Kozjak, kajti ti dve deli imata prednost in sredstva za to so že zagotovljena. V ožjem mestnem predelu bodo zgradili tako imenovani «mini» in «maksi» korito. Prvo bo široko okoli 45 metrov in bo v poletnih mesecih imelo do dva metra vode. Drugo korito, «maksi» korito bo široko 90 metrov in bo sprejemalo vse vode Vardarja, kar pomeni, da bo služilo v primerih, ko bi Vardar moral preplavljati. Skopje doživi poplavo v poprečju vsakih pet let. Škoda, ki pri tem nastane, je velika in sredstva, ki se bodo vložila v gradnjo «maksi»-korita, se bodo razmeroma kmalu izplačala. Poleg tega pa bo v nepoplavnih letih del «maksi»-korita služil kot sprehajališče, morda celo kot park.

Poleg tega, da bo Skopje s tem zavarovano pred poplavnimi vodami Vardarja, bo imelo tudi druge koristi. Strokovnjaki menijo, da se bo deloma spremenila tudi klima samega mesta, ker bodo zelo razsežna polja mogli izkoriščati vse drugače kot jih izkoriščajo danes. Z druge strani pa bodo centrale v višjem toku Vardarja dajale veliko električne energije, ki je Makedonija v določenih razdobjih ima premalo in v tem je morda tudi jedro vprašanja, ali bo Makedonija, ko bo to urejeno, še računala z atomsko centralo, ki smo jo omenili v začetku.

Pompidou mož božje previdnosti

V običaju buržoazije je, da si po potrebi vedno v pravem času zamisli vziroma odkrije «moža božje previdnosti». Brž kone je v Franciji spoznala, da je prav zdaj nastopila taka potreba. Zdi se, kot da se je globoko razočarala v politične osebnostih vojaškega poreka. Pa se je tako — navzlic temu, da je politično nebo Francije dolgo bilo precej na gosto posejano z vojaki: tu so Napoleon pa Napoleon III., Boulanger, Petain, de Gaulle — tokrat odločila za nekoga, ki ni vojak, a vendarle kaže vse odlike človeka, ki ga je za naslednika starega generala izbrala «sama božja previdnost».

Med vsemi tako imenovanimi baroni režima — ki so Debré, Malraux, Couve De Murville in Frey — je kljub njihovim neizpodbitnim zaslugam, na osnovi katerih bi lahko zase zahtevali generalovo dediščino, padla izbira na Pompidouja, ki je zadnja leta prizadevno in metodično znal izločiti iz igre vse svoje tekmece, tako da je ob odhodu generala ostal praktično edini možni kandidat golističnega gibanja za vstop v Elizejsko palačo.

Vsi, ki so se kdaj, zlasti med l. 1965 in 1969, ukvarjali z njegovo biografijo, so v njej se prav posebej poudarjali, kako da so dejavniki kot «naključje» «slučaj», «usoda» vselej bili odločujoči elementi uspeha tega neusmiljenega moža v poslih ter cinika v politiki.

Leta 1944, ko je bila Francija osvobojena, je Pompidou bil skromen profesor književnosti v Marseillu. Tedaj je postal njegov sošolec Brouillet šef kabineta začasnega predsednika vlade Charlesa de Gaulla. Pompidou mu je «slučajno» napisal pismo in ga zaprosil, da mu pomaga do kakega mesta v Parizu. Brouillet mu v imenu starega prijateljstva takoj ponudi mesto v ministrstvu za informacije.

Ko se je kasneje de Gaulle umaknil in je iskal nekakšnega upravitelja za dobrodelno ustanovo, ki je vodila njegova žena, mu je spet «slučajno» bilo omenjeno Pompidujevo ime. Tako je «slučajno» prišel v generalovo bližino, si postopno pridobil njegovo zaupanje in postal njegov najtesnejši sodelavec.

Leta 1949, ko je bilo ustanovljeno gibanje RPF (Rasemblement du Peuple Français), je Pompidou postal generalu že nepogrešljiv, ne da bi sploh bil njegov član in ne da bi ga pristaši Lorenskega križa sploh poznali. Usoda? Eden od Pompidoujevih biografov, Pierre Viansson Pontè, je drugačnega mnenja in pravi: «Da bi zmagali na loteriji, je treba prej kupiti srečko.» Pompidou jih je nakupil, in to domala vse, z domala neverjetno prizadevnim delom, ki ga je spodbujala silovita ambicija skrita za njegovim neprodirnim obrazom človeka, ki zna predvsem biti potrpežljiv in čakati.

Kasneje, ko je de Gaulle spričo razsula RPF obupal in se je zaščasno odpovedal borbi za oblast, se je Pompidou zaposlil v eni od Rothschildovih bank in je tu prav tako pokazal isto njemu lastno delavnost, prizadevnost, trdost in brezsrčnost, da je spričo njih ostal presenečen celo sam Rothschild. Pompidou, bivši profesor književnosti in de Gaullov privatni svetovalec, pa je v kratkem napredoval in postal generalni ravnatelj Rothschildove banke.

Leta 1962 je z 51 leti postal predsednik francoske vlade. Kasneje je, kot znano, to mesto zapustil, toda «usoda» ga je navzlic temu dohitela za de Gaullovega naslednika. Oseminštirideset ur potem, ko je stari general moral umakniti, je bil določen za kandidata na njegovo mesto, toda ne, ker bi bilo to določeno od nekakšne «usode», marveč, ker je bila takšna volja francoske velike buržoazije, katere interese naj bi Pompidou, po njenem mnenju, še najbolje od vseh znal in hotel varovati in braniti.

IZŠEL JE ŽE ŠESTI ZVEZEK ZBIRKE SODOBNA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA

Geografija

Prvi del obravnava občo, drugi regionalno geografijo

Morda smo pred dvema letoma, ko se je na knjižnem trgu pojavila prva knjiga iz zbirke «Sodobna ilustrirana enciklopedija», bili res bolj navdušeni, kot smo danes, ko je pred nami nov, po vrsti že šesti zvezek te zbirke. Ne samo zato, ker smo se nove zbirke navadili, ker smo dobili skoraj že vse knjige te zbirke. Založba Mladinska knjiga, ki skupaj z beograjsko založbo Vuk Karadžić izdaja to knjižno zbirko, nam je v zadnjih dveh letih posredovala že toliko lepo opremljenih in še lepše ilustriranih enciklopedičnih izdaj, da smo postali že kar razvajeni. In da so nam take in podobne izdaje že kar nekaj samo po sebi umevnega. Tako smo postali že kar navajeni teh izdaj, na kakršne včasih še pomisliti nismo mogli. Tako je zdaj skoraj neopazno, vsekakor pa brez posebne reklame, prišla na knjižni trg nova knjiga Sodobne ilustrirane enciklopedije, knjiga z naslovom GEOGRAFIJA.

Deloma prikazuje vsebino knjige že njen podnaslov Naš planet, njegovi prebivalci in njegovo bogastvo. Ta knjiga o geografiji pa nam sicer pripoveduje z dognanim besedilom in bogatim slikovnim gradivom o naravnem okolju, ki nas obdaja, o tem, kako to okolje vpliva na naše vsakdanje življenje in kako si ga človek vztrajno in vedno bolj podreja.

Gre za knjigo, ki jo je v originalu napisalo dvanajst znanih strokovnjakov, uredniški odbor pa je vodil Gordon Manley, meteorolog, glacialog in profesor geografije na londonski univerzi. Slovenski prevod in delno priredbo sta prispevala dr. Svetozar Ilešič in dr. Dušan Savnik. Poslednji je delo v osnovi prevedel, prvi pa je sodeloval pri prevodu in priredbi besedila predvsem po strokovni plati. Sicer pa je pri slovenski izdaji sodelovala še vrsta tehničnih sodelavcev, med katerimi naj omenimo avtorja opreme ing. Branka Simčiča.

Kot pravi slovenski prevajalec, naš geografski strokovnjak prof. Ilešič sta slovenska prireditelja stala pred začetkom dela pred dvema možnostima. Ali naj knjigo, ki je izšla v zahodnih deželah, v zamisli nekaterih tamkajšnjih avtorjev, po tamkajšnjih pogledih na svet samo prevedeta in dopolnita s slovensko terminologijo, ali pa naj knjigo temeljito prilagodita našim potrebam, našim razmeram in našim gledanjem. Odločila sta se za prvo varianto in tako nam ta knjiga posreduje, dokler ne dobimo podobnih domačih del, v slovensko izrazoslovje preneseno znanje iz obče in regionalne geografije, kakor so ga poskušali posredovati najširšemu krogu bralcev avtorji originalnega dela. Govori nam torej, kako naj razumemo svet, v katerem živimo.

Knjiga Geografija ima dva dela. Prvi del je posvečen obči geografiji, drugi pa regionalni geografiji. Zato nam prvi del, potem ko nam predstavlja, prve raziskovalce, prikazuje naš svet s fizične, družbene in seveda tudi gospodarske strani. Govor je o vremenu, podnebju, zemlji, vodi, kmetijstvu, o rudnem in drugem naravnem bogastvu, pa tudi o zemljevidih in meritvah. Poglavja iz obče geografije so razdeljena po naslednjih naslovih: Presenetljiva odkritja, Zemljevidi in meritve, Vreme in podnebje, Človek in zemlja, Človek in voda, Naravno bogastvo, Kmetijstvo. Ta poglavja pa so seveda razdeljena, še na podpoglavja oz. naslove.

Drugi del, posvečen regionalni geografiji, pa ima še več poglavij. Severozahodna Evropa, Sredozemske dežele, Afrika in Arabija, Vzhodna Evropa in ZSSR, Srednji in Daljni vzhod, Severna Amerika, Latinska Amerika, Polarne pokrajine in Oceanija, Prihodnost, Geograf pri delu.

V tem drugem delu je torej govor o posameznih predelih sveta in posameznih državah oziroma deželah. Ta poglavja o posameznih regijah sveta uvajajo avtorji s podatki o gorah, ravninah, rekah, prehajajo nato k naravnim bogastvom, ljudem in njihovemu načinu življenja in jih končujejo s posplošenim pomenom posamezne regije v svetovnem merilu, s pomenom, ki izhaja iz geografskih značilnosti. Na koncu knjige je dodan slovarček 300 geografskih izrazov, ki ima namen, pojasniti nekatere besede, katerih pomen morda bralcu ni povsem jasen, obenem pa pripraviti pregled fizično-geografskih elementov, ki so bili prikazani že v knjigi. Slede še temeljni podatki o vseh državah sveta in pa stvarno kazalo.

Poseben, skorajda enakovreden sestavni del knjige, predstavljajo slike, ki so deloma fotografije, deloma risbe in razne skice, črnobele in barvne.

Ta knjiga iz zbirke Sodobne ilustrirane enciklopedije je morda najbolj enciklopedična od vseh dosedanjih knjig. Če že ne enciklopedična, kajti tudi v njej snov ni razdeljena po geslih temveč po tematiki, pa je vendar najbolj sistematično urejena. Morda nam bolj kot ostale knjige te zbirke posreduje konkretne podatke, ki jih želimo spoznati iz take knjige in je manj splošna, manj opisna. Vsekakor nam bo pri bogatenju našega znanja o svetu in njega ljudeh koristno pomagala. **Sl. Ru.**

«NOVOSTI» O MOSKOVSKEM FESTIVALU

Letos bodo podelili veliko več priznanj

V nasprotju z Benetkami in Cannesom «poplava kolajn» ne bo prizadela ravni - pravi agencija

MOSKVA, konec aprila. — Vtem ko so pred nedavnim v Benetkah sklenili, da letos ne bodo dajali nikakršnih nagrad na filmskem festivalu in da bo predstavljalo nagrado ali vsaj priznanje že to, da bo kak film sprejet na filmski festival, so v Moskvi sklenili, da bodo na letošnjem moskovskem filmskem festivalu podelili še veliko več nagrad kot prejšnja leta, tako da bo to mednarodni festival, ki bo «mogel tekmovati s katerim koli mednarodnim festivalom glede različnosti in števila nagrad».

Od letos naprej v sekciji celovečernih filmov žirija ne bo imela več na razpolago le eno in edino nagrado, pač pa kar tri zlate in tri srebrne nagrade. Prav tako bodo podelili od letos naprej po dve nagradi za najboljši ženski in po dve nagradi za najboljši moški vlogi. Nadalje bo žirija imela na voljo več nagrad za najboljše dokumentarce ter najboljše kratkometražne filme. Kar se tiče dokumentarnih filmov pa pridejo v poštev le filmi, ki obravnavajo znanstveno temo. Podobno velja, kar se tiče nagrad, za sekcijo mladinskega filma, sekcijo, ki se je doslej že odlično izkazala in za katero ima žirija tokrat na razpolago sicer samo eno zlato, vendar pa kar tri srebrne kolajne.

Ob tem, kar smo rekli v začetku, da so namreč v Benetkah sklenili, da ne bodo delili nagrad, vtem ko so v Moskvi, kot vidimo, sklenili da jih bodo pomnožili, se agencija «Novosti» iz Moskve, ki poroča o tem, vprašuje, cemu toliko nagrad. Hkrati postavlja vprašanje, ali ne bo pri tolikšnih nagradah izgubila na vrednosti strogost umetniškega merila pri ocenjevanju filmov, ki bodo prišli na festival. Ista agencija si postavlja tudi vprašanje, ali ne bo prestiž moskovskega festivala, ki se je v poplavi filmskih festivalov sicer s težavo, vendar pa le uveljavil, ob tej poplavi priznanj izgubil na svoji vrednosti?

Na vsa ta vprašanja beremo naslednjo razlago:

Upoštevati je treba, da se moskovski festival loči od mnogih drugih festivalov po svoji vsebini, po namenih, zaradi katerih je bil ustanovljen. Moskovski festival nima namena organizirati tekmovanje, ki bi se omejevalo le na zadnje dosežke najbolj znanih filmskih dežel sveta. Poleg tega je tako imenovani komercialni moment temu festivalu neznan. Moskva je ustanovila ta festival pod geslom «za humanizem v kinematografiji, za mir in prijateljstvo med narodi». In to geslo odpira vrata na festival vsem filmskim ljudem sveta, torej tudi ljudem, ki nimajo možnosti filmskega izražanja, kot ga imajo v nekaterih deželah s staro filmsko tradicijo. Z drugimi besedami bi to mogli izraziti takole: filmski festival v Moskvi je namenjen čim širšemu krogu filmskih ustvarjalcev in se smatra v nekem smislu kot nekakšna filmska olimpiada vseh, ki hočejo na festivalu sodelovati, ne glede na tradicije, ne glede na že uveljavljen renome.

Zaradi tega v isti agenciji beremo, da je neupravičen strah, kar zadeva umetniško raven festivala. Dosedanjih pet festivalov je dokazalo, da tudi najbolj znane svetovne kinematografije, kot na primer italijanska, francoska, angleška in ameriška, upoštevajo moskovski festival in rade sodelujejo, ker cenijo priznanja, ki jim jih moskovski festival more dati. Na vsak način pa je treba priznati, da se je že vsakokrat festivalska žirija, ki je sestavljena v mednarodnem merilu, znašla v težavah pri podeljevanju nagrad, oziroma priznanj temu ali onemu filmu, kajti na festiva so prihajali zelo dobri filmi in ker je bilo nagrad razmeroma malo, so bili oropani priznanja tudi filmi, ki bi ga bili zaslužili.

Isto velja tudi kar zadeva odsek za mladinske filme.

V letu 1967, ko se pravi pred dvema letoma, so na festival v Moskvo prišle delegacije iz 54 dežel in kar 600 novinarjev, filmskih kritikov, ki so zelo pozorno sledili festivalu. Zato večje število nagrad ne bo znižalo ravni festivala, pač pa bi znalo le dvigniti zanimanje zanj. In vodstvo festivala pri tem ne kruje svojega optimizma v pričakovanju prijav za letošnji festival sredi poletja.

Moskva pa nikrati pripravlja presenečenje za vse filmske ljudi, ki bodo letos poleta prihiteli na moskovski festival. Med festivalom bodo v posebnih kinematografih predvajali najboljše filme vse dosedanje sovjetske filmske proizvodnje. Ob koncu festivala pa bo filmskim ljudem dana možnost, obiskati vse sovjetske republike.

V zvezi s povečanim številom nagrad in z utemeljevanjem tega, češ da moskovski festival nima komercialnega značaja se vendarle postavlja vprašanje, kako to, da so prav na račun tega v Benetkah sklenili da nagrade ne bodo delili, podobno kot so tudi lani v Cannesu festival prekinili, ker niso hoteli, da bi festival ohranil svojo komercialno podobo, ki jo festivalu daje prav razdeljevanje nagrad.

Vtem ko so nekateri pripravljeni tudi globoko seči v žep, da bi prišli do kake umetnine, drugi bogatijo na račun umetnin drugače. 33-letni italijanski pevec Silvio Silvi bo prišel pred newyorško sodišče, ker si lasti enajst grških in rimskih skulptur, ki jih je ukradel v neki rimski galeriji. Obtožnica ga dolži, da je prišel do skulptur, ki so bile v začetku tega leta ukradene v rimski galeriji v Ul. Babuino, ki je last Giorgia Fallanija.

Slika s prireditve «Fans musical story», ki je bila v sredo zvečer v Kulturnem domu

RADIO TELEVIZIJA

SOBOTA, 3. MAJA 1969

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Slov. pesmi; 12.10 Tul: Iz starih časov; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Z glasbo po svetu; 16.10 Valčki; 16.25 Cassola: Fausto in Ana; 17.30 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Ljuba Berce in Nerina Pelicon; 18.50 Orkester Pourcell; 19.10 Družinski obzornik; 19.20 Orkester Caravelli; 20.00 Šport; 20.50 Sloviti procesi v Trstu.

TRST

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 14.20 Literarna oddaja.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30 14.30, 16.00, 19.15 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.00 Operetna glasba; 8.30 Pesem sledi pesmi; 10.00 Zbor Luboff; 10.45 Znane popevke; 11.15 Pevci; 11.45 Pesem in glasba; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.00 Ritmi; 15.30 Od Soče do Drave; 16.40 Uspeli motivi; 17.00 Izbrali ste; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 19.00 Poje L. Perezan; 22.10 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Popevke; 9.06 Operna antologija; 11.00 Plošča za poletje; 11.30 Vam ugaja klasika? 12.05 Kontrapunkt; 13.15 Radijske kronike; 14.30 in 15.10 Nove pesmi; 16.30 Znanstvena oddaja; 18.00 Veliki variete; 20.15 Plošče in skeči; 21.00 Glasbeni pomenki.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30 14.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošča za poletje; 9.40 in 11.35 Telefonski pogovori; 10.40 Glasbeni variete; 13.00 Program z Virno Lisi; 14.00 Juke box; 15.00 Plošče; 16.00 Popevke; 17.10 Tehnologija in znanost; 17.40 Plošče za najmlajše; 20.00 Roman; 21.10 Jazz; 22.40 Folklorna glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.05 Odrska glasba; 12.20 Bartokove skladbe; 13.45 Pianist Aldo Ciccolini; 14.30 Puccinijeva «Lastavica»; 16.10 Pizzettijev kvartet štev. 2; 17.20 Nemščina; 18.30 Lahka glasba; 19.15 Koncert; 20.50 Simf. koncert; 22.30 D. Halliwell: Io so chi è lei.

FILODIFUZIJA

8.45 Na sporedu Haydn; 9.25 Od gotike do baroka; 10.10 Pergolesijev koncert štev. 2; 10.35 Sorove in Mozartove variacije; 13.10 Musorgski, Soročinski sejem

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 8.00 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.25 Telesna vzgoja; 7.45 Inform. oddaja; 8.08 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola; 9.25 «Čez travnike zelene»; 9.50 «Naš avtostop»; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Bizet; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slovenski oktet; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Cankar - Vodopivec: Majsko veselje; 14.25 V vedrem ritmu; 15.40 J. Hašek: Solidno podjetje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.35 Zbor DPD Laško; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Top-pops 11»; 18.50 S knjižnega trga; 19.15 Ansambel B. Kovačiča; 20.00 Novi ansambli; 21.30 Radio Koper; 22.15 Oddaja za izseljence; 23.05 S pesmijo v novi teden.

ITAL. TELEVIZIJA

10.30, 15.00 Šola; 12.30 Znanstveniki: Marconi; 13.00 Komični filmi; 13.30 Dnevnik; 17.00 Giocagiò; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 18.45 Dokumentarec; 19.35 Nabožna oddaja; 19.50 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Pesem Evrope; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

15.00 Kol. dirke; 18.30 Nemščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Anketa o ameriški kulturi; 22.30 Manzonijeva «Zaročenca».

JUG. TELEVIZIJA

9.50, 20.00, 23.10, 24.00 Poročila, 10.00 Državno prvenstvo v boksu; 14.45 Rokomet Partizan Borac; 16.00 Košarka Jugoslavija-CSSR; 17.45 Daktari — film; 18.30 Veseli planšarji; 19.00 Jugoslovanska revolucija — film; 19.30 M. Kozina: Proti morju; 19.45 Cikcak; 20.30 3—2—1; 20.35 Popularne popevke; 21.35 Filmska burleska, 22.00 Maščevalci — film, 23.15 Rezerviran čas; 23.35 Festival mladih v Subotici.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Danes vam posli ne bodo šli izpod rok. Neverjetno, toda prijetno srečanje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Drzni načrti danes niso priporočljivi. Zaupajte prijateljevi dani besedi.

DVOJČKA (od 21.5 do 21.6.) Srečen dan za obrtnike in umetnike. Ne nasedajte besedam nekega priliznjenca.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Denarja vam ne manjka, pač pa volje do dela. Spor med sosedi, ki se bo srečno rešil.

LEV (od 23.7. do 23.8.) Popravite nekatere točke svojega programa. Ne ukvarjajte se z neko žensko, ki ni vredna vaše pozornosti.

DEVICA (od 24.8. do 22.9.) Nimate na razpolago pogojev za izpolnitev programa, ki ga imate v načrtu. Deležni boste nenavadnega primera pozornosti.

TEHTNICA (od 23.9 do 22.10.) Več poguma pri izbiri svojih sodelavcev. Vaše čustveno življenje je preveč neurejeno.

ŠKORPIJON (od 23.10 do 21.11.) Prejeli boste vabilo, da se udeležite važnega poslovnega sestanka, ne zamudite ga. Tesnobnost.

STRELEC (od 22.11 do 21.12.) Dano vam bo na voljo delovno mesto, ki si ga želite. Odpravljen družinski spor.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) Tako prijatelji kot sodelavci vam bodo v dokajšnje breme. Ljubezniv sprejem starega prijatelja.

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Neverjetno srečo boste im

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 19.5, najnižja 14.7, ob 19. uri 18 stop., zračni tlak 1011 stalen, veter 3 km severozahodnik, vlaga 76 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 16.7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 3. maja
ALEKSANDER
Sonce vzide ob 4.50 in zatone ob 19.14 — Dolžina dneva 21.30 — Luna vzide ob 21.30 in zatone ob 5.04
Jutri, NEDELJA, 4. maja
FLORIJAN

PRAZNOVANJE DELAVSKEGA PRAZNIKA V MESTU IN NA PODEŽELJU

Poziv na enotnost vseh delavcev tudi pri proslavljanju 1. maja

Pozitiven obračun stavkovnih borb, s katerimi so delavci dosegli ukinitev mezdnih področij in boljše pokojnine

(Nadaljevanje s 1. strani)

se nikoli ne uresničijo. Zato smo tudi vedno nastopili enotno v obrambo naše industrije in pomorstva, naše trgovine in kmetijstva, uradov in šol. Socialne krivice nas še vedno ovirajo v razvoju, nastopi čuvarjev javnega reda pa nam pri teh naših zahtevah vsiljujejo misel, da so oblasti zares zaostale za razvojem za najmanj petindvajset let in da se sploh ne zavedajo škode, ki jo s tem povzročajo gospodarstvu vse države.

Slovenski delovni ljudje pa razen teh socialnih krivic trpijo še krivico narodne nestrpnosti in zapostavljanja, ki jih oblasti še vedno izvajajo, kršeč ustavna določila in izjavo o človeških pravicah. Delovno ljudstvo obeh narodnosti pa se z enotnim nastopom zaveda teh krivic in jih želi rešiti, ker ima jasne poglede v bodočnost in vidi pravilno pot k napredku. V teh zahtevah ima sedaj ob strani še napredno študentsko mladino, ki je zadnje čase začela enotno nastopati ne samo za izboljšanje svojih razmer ampak tudi v podporo delavstvu.

Nasprotniki napredka in bratskega sožitja pa so obenem tudi nasprotniki novega naprednega šolstva. Nasprotniki so vedno isti, to so tisti privilegirani sloji, katerih edini občutek je njihova osebna korist in dobiček, to so oblastniki, ki se bojijo vsake nove spremembe, ker bi s tem izgubili svoje privilegije in dobičke.

Zato naj bo tudi letošnji prvi maj dan, ko se slovenski in italijanski delovni ljudje še krepkeje združijo za dosego vseh svojih pravic, v obrambi svojih delovnih mest, za priznanje človeškega ponosa, za socialno in narodnostno pravičnost in enakopravnost, za obrambo miru. Vabimo še vse tiste delovne ljudi, mladino in kmete, uradnike in obrtnike, Slovence in Italijane, ki so še izven Splošne italijanske zveze dela CGIL, naj pristopijo k njej, da bodo z uspehom nastopili v obrambo svojih socialnih in narodnostnih pravic.

Naj živi prvi maj!

Za Ferlugo je imel glavni govor generalni tajnik Nove DZ-CGIL Arturo Calabria, ki je moral vskočiti, ker je napovedani govornik De Blasi zbolel. Rekel je, da proslavljamo prvi maj med velikimi sindikalnimi boji za izboljšanje mezd in v obrambo tržaškega gospodarstva. Iz teh bojev lahko opažajo vsi, koliko je še nerešenih vprašanj. Na zahtevo po rešitvi teh vprašanj pa odgovarjajo oblasti s streljanjem policije na ljudi, ki protestirajo, kot se je zgodilo v Avoli in Battipaglii. Govornik je omenil napetost v svetu, fašistična žarišča v Španiji, na Portugalskem in v Grčiji, vojno v Vietnamu itd. Poudaril je borbo za izboljšanje pokojnin in za reformo pokojninskega sistema, pri čemer je doseglo delavstvo z enotnimi nastopi znatne uspehe, kakor je tudi z enotno borbo doseglo postopno ukinitev mezdnih področij.

Poudaril je, da je v državi mnogo prihrankov, da pa jih nalagajo v špekulativne namene v inozemstvu. Država ne zna rešiti vprašanj zaposlitve, izseljevanja in mladine. Tu pri nas se sedaj ne govori več o velikem Trstu v sedemdesetih letih, saj morajo vsi priznati, da smo nazadovali zlasti v ladjedelstvu, zaradi načrta CIPE čeprav bi lahko dobivali, če bi vodili drugačno politiko, mnogo naročil iz inozemstva. V zvezi s položajem pri nas je tudi ostro grajal stališče izvoljenih oblasti, ki nočejo skupnega nastopa vseh Tržačanov pri vladi in ki bi morale zato odstopiti. Odločno je zahteval, da se ustanovi tudi obljubljeno industrijsko podjetje IRI, ki bo pognalo naprej omrtvičeno tržaško gospodarstvo. Odločno je obsodil tudi namen skrčiti število prog in ladij plovnih družb PIN. Na koncu je obžaloval, da se ni bilo mogoče prirediti skupne proslave delavskega praznika s sodelovanjem vseh treh sindikalnih organizacij. To je v nasprotju z vsemi enotnimi sindikalnimi nastopi in borbami v zadnjem času. Izrekel je željo, da bi bil to zadnji prvi maj, ki ga praznujejo delavci ločeno.

Po govoru Calabrie so se ljudje razšli, le mala skupina mladih oporečnikov je odšla v sprevodu do Trga Goldoni, obkrožena od policijskih sil. Nosila je svoje transparente in vzklikala oporečniška gesla. Odšla je pod uredništvo lista «Il Piccolo», kjer je protestirala proti njegovi politični liniji. Tu so se na koncu mladinci razšli.

Proslave prvega maja so bile tudi v Miljah in Križu, kjer so sindikalni govorniki spregovorili množici. Na trgovinski zbornici so razdelili ob navzočnosti podtajnika zakladnega ministrstva Ceccherinija «zvezde za zasluge na delu» 19 delavcem in uradnikom iz dežele, od katerih jih je bilo 8 iz Trsta. Med njimi je bil tudi Slovenec Milan Čebulec. Na pokrajini so podelili diplome in zlate kolajne uslužbencem, ki so dosegli letos 25 službenih let pri pokrajinski upravi.

Na županstvu pa je bila v sejni dvorani ceremonija, na kateri so podelili zlato reprodukcijo tržaškega žiga iz 14. stoletja s posvetilom vsem občinskim uslužbencem, ki so šli preteklem letu v pokoj. Med ceremonijo je spregovoril odbornik za osebje dr. Giulio Chicco o njenem pomenu.

Pogled na prvomajski sprevod med njegovim pomikanjem proti mestnemu središču

Velik promet in mnogo turistov na delavski praznik

Te dni je bil velik promet v obe smeri na vseh mejnih blokih na Tržaškem. Tržačani so si za prvomajski izlet izbrali bližnje kraje v Istri in na Krasu, Jugoslovani pa so izkoristili prvomajske praznične dneve za izlet v Trst, Benetke, Milan, Firence, Rim. Računajo, da je včeraj in predvčerajšnjim prišlo čez mejo okrog 100 tisoč Jugoslovanov. Največji prihod jugoslovanskih izletnikov je bil skozi blok pri Fernetičih, kjer je prišlo včeraj 142 izletniških avtobusov in 9 tisoč osebnih avtomobilov z jugoslovanskimi evidenčnimi tablicami. Skozi blok na Pesku je bil promet kot ob praznikih, stalen promet v obe smeri pa je bil skozi blok pri Škofijah.

Predstavniki gradbincev pri odborniku De Carliju

Deželni odbornik za urbanistiko De Carli je sprejel sindikalne predstavnike gradbenih delavcev Criscentija (CGIL), De Grassija (CISL) in Siego (CCdL). Odbornik je orisal glavne smernice sklepov deželnega urbanističnega odbora v zvezi s splošnim tržaškim regulacijskim načrtom s posebnim poudarkom na ceste, ki vodijo v pristanišče in v industrijska središča ter na zaščito Krasa. Odbornik je tudi dejal, da je tržaški regulacijski načrt začasen in da ga bodo lahko revidirali po odobritvi deželnega urbanističnega načrta.

Sporazumeli so se, da bo sledil prihodnji teden sestanek med odbornikom in sindikalisti na deželni ravni. Na njem bodo proučili glavna vprašanja v zvezi z urbanističnim položajem v deželi

Nagrade INA—šola

Med nagrajenci tudi slovenski dijaki

V galeriji «La Cappella» so včeraj podelili pokrajinske nagrade INA-šola za slikarstvo. Nagrade je razpisala tržaška glavna agencija vsedržavnega zavoda INA. Posebna komisija je ocenila 65 del, ki so jih poslali dijaki raznih srednjih in višjih srednjih šol, ter izbrala 10 kandidatov za vsedržavno nagrado. Med temi so tudi trije dijaki slovenskih šol, in sicer Aleksandra Malalan (IV. razred znanstvenega liceja), Robert Stefani (V. razred znanstvenega liceja) ter Patricija Zuzek (III. razred srednje šole Fran Erjavec). Nagrajenih je bilo 5 dijakov, med katerimi so Sandi Renko (Državni zavod za umetnost), bivši učenec slovenske srednje šole pri Sv. Jakobu, ki je prejel bronasto kolajno in 20 tisoč lir, ter Robert Stefani in Patricija Zuzek, ex equo, (20 tisoč lir).

4. in 5. maja

«MAJNICA» v Dolini

Spored:

DANES, 3. maja: Zvečer dviganje «maja».

JUTRI, 4. maja:
ob 15.00 uri: koncert godbe na pihala
ob 17.00 uri: kulturni program: Nastop pevskega zbora p. d. V. Vodnik iz Doline, folklorne skupine «Breg» iz Boršta, ki jo vodi B. Baračič ter spremlja na harmoniko Nadja Kriščak. Izvajala bo štiri plese. Nastop tria Bordon in dueta Dario in Darko.
ob 18.30 uri: prihod parterjev in parterc «na Gorico».
ob 19.00 uri: ples: igra kvintet bratov AVSENIK do 24. ure.

PONEDELJEK, 5. maja:
Ples od 20. do 24. ure: Igra ansambel «Vandrovčki» iz Kopra.

TOREK, 6. maja:
ob 17.00 uri koncert godbe na pihala iz Brega.
ob 19.00 uri: slovesno podiranje «maja».

Od 4. do 6. maja: OBČINSKA RAZSTAVA IN POKUŠNJA VIN

Koncert violinista Lazarja Marjanovića in pianistke Milice Marjanović

V sredo zvečer je Glasbena matica v dvorani glasbene šole priredila za svoje dijake in člane komorni koncert, pri katerem sta nastopila violinist Lazar Marjanović in pianistka Milica Marjanović, profesorja Akademije za glasbo iz Beograda.

Violinist Marjanović, ki je že nastopil v Trstu ob sodelovanju orkestra Glasbene matice je zrel muzik, ki izvrstno obvlada tehniko violinske igre, kar mu omogoča, da izvajana dela poustvari s poglobljenim muzikalnim zanosom. Pri tem ga odlično podpre pianistka Milica Marjanović, ki se z njim poveže v prepričljiv glasbeni dialog. Slednje je posebno lepo prišlo do izraza pri izvedbi čudovite Sonate v A-duru skladatelja Francka Cesarja, v kateri sta se umetnika predstavila kot izvrstna interpreta.

Poleg Franckove sonate je koncertni spored obsegal še Händlovo Sonato v D-duru in Sonatino beograjskega skladatelja Mihovila Logarja, katero je avtor posvetil izvajalcema in ki je bila tokrat v Trstu prvič izvajana. V tej Sonatini se njen avtor predstavi kot zanimiv, sodobno usmerjen glasbeni ustvarjalec.

Poslušalci so z iskrenim odobravanjem sprejeli izvajanje beograjskih koncertantov, ki sta na željo dodala izven programa še Dvořakov Slovanski ples v e-molu.

KONCERT V VERDIJU

Dirigent Inbal in pianist Gorini

V okviru spomladanske koncertne sezone sta v sredo gostovala v gledališču Verdi izraelski dirigent Eliahu Inbal in pianist Gino Gorini. Spored je obsegal kratko simfonično skladbo Istrana Dallapiccole z naslovom «Mala nočna glasba», ki je bila v Trstu prvič izvajana; nato 2. koncert za klavir in orkester v be-duru L. van Beethovna in končno 1. simfonijo avstrijskega poznoromantika Gustava Mahlerja.

Luigi Dallapiccola je «Malo nočno glasbo» spisal l. 1954 na prošnjo nemškega dirigenta Hermanna Scherchena. Skladba je torej priložnostna, zato tudi vsebinsko nepoglobljena; je pa zanimiva pred vsem zaradi moderne tehnike, ki jo je skladatelj uporabil: gre namreč za tako imenovano «serijsko glasbo».

Drugi Beethovnov klavirski koncert iz l. 1795 (po nastanku je sicer prvi) jasno kaže na vpliv Mozartove umetnosti. Zanimivo je, da avtor te skladbe ni visoko cenil, poznejša kritika pa je prav v njej opozorila na nekatere značilne poteze zrelejše Beethovnove umetnosti.

Gustav Mahler (1960-1911) je skladatelj, ki ga je Evropa še pred kratkim po krivici prezirala. Njegova največja zasluga je, da je klasično obliko simfonije razvil do neslutenih monumentalnih zaključkov. Spisal je 10 simfonij, od katerih je zadnja nedokončana. Njegova glasba je veličastnega značaja, včasih mistična in presenetljiva. V prvi simfoniji, ki jo poznamo tudi z naslovom «Titan», izraža Mahler občudovanje do narave in njene mogočnosti.

Mladi Eliahu Inbal potrjuje s svojo umetnostjo izvrstnost tradicije izraelske glasbene kulture. Zlasti se je izkazal pri Mahlerjevi simfoniji. Gre vsekakor za enega najboljših dirigentov mlade generacije.

Gino Gorini, ki že dolgo poučuje na beneškem konservatoriju, je Beethovnov koncert izvajal z uravnovešenostjo, ki mu jo omogočata umetniška zrelost in tehnična dovršenost. Ta navidezna hladnost pa ni škodila izrazni barvitosti.

Za orkester tržaškega gledališča Verdi ni bil to morda najboljši sezonski nastop, ne gre pa pozabiti na skoro nevzdržen ritem, s katerim si zadnje čase sledijo koncerti.

Ravel Kodrič

GOSTOVANJE JUGOSLOVENSKEGA DRAMSKEGA POZORISTA IZ BEOGRADA
v Kulturnem domu v Trstu

DANES, 3. maja 1969, ob 16. uri (za šole)

Branislav Nušić

PROTEKCIJA

DANES, 3. maja 1969, ob 21. uri

I. A. Gončarov

NAVADNA ZGODBA

V nedeljo, 4. maja 1969, ob 15.30 (ABONMA NEDELJSKI POPOLDANSKI IN OKOLIŠKI)

Vozni red avtobusov za okoliški abonma (15.30)		Avtobus št. 3	
Avtobus št. 1		Sesljan	13.55
Nabrežina	14.40	Vižovlje (bivio)	14.00
		Mavhinje	14.05
Avtobus št. 2		Prečnik	14.10
Sv. Križ	14.45	Šempolaj	14.15
Prosek	14.55	Praprot	14.20
Kontovel	14.55	Trnovca	14.25
		Salež	14.30
		Mali Repen	14.40
		Briščiki	14.45

V nedeljo, 4. maja 1969, ob 20.30 (ABONMA PREMIERSKI, RED A, DIJAŠKI IN ŠPORTNI)

Boris Mihajlović - Mihiz

KRALJEVIČ MARKO

Prodaja vstopnic pri blagajni Kulturnega doma vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav; ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav.

CENE ZA VSE PREDSTAVE: lir 1000 in lir 500.

ZA SLAVNOSTNO PREDSTAVO «NAVADNA ZGODBA» imajo abonenti 50% popusta.

PROSVETNO DRUŠTVO V ŠKEDNJU
vabi na

Večer mandrjarske pesmi

ki bo v torek, 6. maja, ob 20 uri na sedežu komunistične partije pri Sv. Ani (na Stari Istrski cesti).

Narečna pesnica Marija Mijot bo s člani prosvetnega društva «Slavko Škamperle» od Sv. Ivana predstavila svojo narečno poezijo.

Vmes bodo prikazane primerne skioptične slike.

Vstop prost

V torek, dne 6. maja, ob 20.30 bo priredil Slovenski klub

KONCERT

klavičembalistke **D. Slamove** in flavtistov **B. Campe** in **M. Pahorja**, ki bodo izvajali skladbe baročnih, klasičnih in sodobnih glasbenih mojstrov.

Koncert bo zaradi primernejšega prostora v mali dvorani Kulturnega doma.

Vljudno vabljeni!

Prvomajsko slavje na Socerbu

Dolga leta pred vojno je bil starodavni grad Socerb na vzpetinah med Koprom in Trstom prvomajsko shajališče tržaških in izolskih delavcev. Posamezniki se še spominjajo, da so prav na Socerbu sprejemali mnoge pomembne sklepe za uveljavljanje delavskih pravic, nekateri delavci so bili tu tudi sprejeti v komunistično partijo.

Obalne sindikalne organizacije, predvsem pa sindikalni organizaciji v koprskem Tomosu in v izolskem Delamarisu so letos sprožile pohvalno pobudo, da bi na Socerbu nadaljevali s tradicijo nekdanjih delavskih shodov. In tako se je prvega maja zbrala na gradu in v njegovi okolici nad tritisočglava množica, med katero je bilo tudi veliko gostov iz zamejstva. Res je, vsa prireditev je izzvenela predvsem kot množični prvomajski izlet, vendar je imela tudi svoj politični poudarek. Najprej je govoril predsednik sindikalne organizacije Tomosa Stojan Kurent, ki je poudaril pomen chicaških dogodkov pred več kot 80 leti in današnji pomen praznovanja prvega maja v Jugoslaviji. Osnovne ideje prvega maja so bile uresničene s socialistično revolucijo in v povojni izgradnji, danes pa je pred nami boj za nadaljnje poglabljanje socialistične demokracije, za samoupravno družbo ter za mir in za miroljubno sodelovanje med narodi.

Za njim je govoril generalni sekretar Nove delavske zbornice iz Trsta Arturo Calabria. Najprej je sporočil prisrčne pozdrave delavcev Trsta zborovalcem, nato pa je poudaril, da je današnji pomen prvega maja nič manjši, kot je bil v preteklosti. Ne gre samo za tradicijo — je rekel med drugim — gre za resnično manifestacijo solidarnosti delavcev vsega sveta. Pri tem je omenil junaško ljudstvo Vietnama, ki se bori za svojo svobodo, narode Španije in Portugalske ter številne druge narode, ki živé v kolonialnem in polkolonialnem sistemu in ki jih čaka še težak boj za pridobitev nacionalnih in socialnih svoboščin. Svoj govor je zaključil z vzklikom prvemu maju — prazniku mednarodne solidarnosti delavcev in prijateljstvu med italijanskim in jugoslovanskimi narodi.

Zatem je sledil bogat kulturni spored, ki so ga izvajali godba koprske Svobode, mešani pevski zbor iz Izole, zabavni orkester Veseli vandrovčki iz Kopra in folklorna skupina iz Portoroža. Občinstvo je toplo pozdravilo zlasti izolski pevski zbor, ki je ubrano zapel več priljubljenih revolucionarnih in borbenih pesmi, pa tudi portoroški folkloristi so navdušili s tradicionalnimi primorskimi in gorenjskimi plesi. Spored je zaključila šaljiva točka — tek v vrečah.

Na velikem improviziranem odru so se potem zavrteli mladi in stari. Zabava je trajala pozno v noč, gostinci pa so se tokrat odrezali s številnimi domačimi specialitetami in z dobrimi istrskimi vini.

L. O.

Proslava na sedežu PSI

Italijanska socialistična stranka je proslavila prvi maj na svoji sekciji pri Sv. Soboti. Spregovoril je podžupan Lucio Lonza, ki je pozval tržaške socialiste, naj nadaljujejo boj v obrambo demokratičnih ustanov in pravice do dela. Omenil je delovanje sil leve sredine na tržaškem županstvu v obrambo tržaškega gospodarstva in dejal, da se socialisti ne bodo odrekli osnovnim zahtevam v zvezi s tržaškim gospodarstvom. Potrdil je, da bodo socialisti nadaljevali sedanjo politiko v odnosu do številnih in nujnih vprašanj slovenske manjšine. Teh vprašanj se je treba lotiti stvarno.

Proslave tržaške federacije KPI

V okviru proslav 1. maja je tržaška federacija KPI priredila v počastitev delavskega praznika in obletnice osvoboditve Trsta izpod nacifašizma vrsto ljudskih prireditev, ki so bile v Križu, kjer sta govorila poslanec A. Škerk in senator Sema; v Trebčah, kjer sta govorila sekretar federacije Cuffaro in L. Padovan; v Podlonjerju, kjer sta govorila Giorgio Rossetti in S. Lipovec, ter v Griži, kjer sta govorila Vito Grasso in Galliano Donadel.

Govorniki so prikazali pomen prvega maja, ki pri nas sovpada z obletnico osvoboditve. Poudarili so potrebo po vedno bolj odločnem boju proti oblastnosti, fašističnim izgredom in reakcionarnim pustolovščinam ter zahtevo po izstopu Italije iz NATO. Poudarili so tudi da je treba nadaljevati boj za boljše delovne razmere, za razvoj Trsta in za popolno reformo pokojnin.

Na prireditvah so nastopili pevski zbor «Vesna», obnovljena in pomlajena kriška godba, skupina iz Trsta, ki je recitirala «Pesmi druge Italije», pevski zbor in godba iz Trebč, pevsko - glasbena skupina iz Podlonjerja in miljska godba.

V Križu in v Podlonjerju so sprejeli tudi resoluciji z zahtevo po razorožitvi policije.

SPOROČILO MILJSKIM OBČANOM

Vodstvo ENEL v Trstu sporoča, da bodo od 5. do 10. ure prekinili dobavo električnega toka v vsej miljski občini zaradi popravil na elektrovodu visoke napetosti.

Županstvo sporoča, da bodo javna stranišča na Ponterošu zaprta od 30. aprila do 8. junija zaradi popravil.

Avtonomna tržaška federacija KPI izreka tovarišu Gastoneju Millu, miljskemu županu prisrčna voščila ob njegovi 50-letnici.

Voščilom se pridružuje tudi Primorski dnevnik.

Uredniku tiskovne agencije «Italia», stanovskemu kolegu Paolu Paolettiju in njegovi ženi Luciani se je rodila hčerkica Micaela. Roditeljema čestitamo, mali Micaeli pa želimo zdrave rasti.

ODGOVOR ODBORNIKA ROMANA SVETOVALCU WILHELMU

Okrepljene vožnje na avtobusni progi «P» Trst-Prosek-Križ

Na pomanjkljivosti zlasti zvez s Prosekom in Kontovelom je svoj čas opozoril tudi naš list

Na vprašanje komunističnega svetovalca Wilhelma, v katerem se je skliceval na pismo uredništvu, ki ga je januarja letos objavil naš list v zvezi z zamudami in nezadostnimi avtobusi na progi Trst-Kontovel-Prosek, je odbornik za mestno policijo Romano odgovoril, da je že svoj čas zbral podatke o tej zadevi. Odbornik pravi, da mestni redarji, katerim je bilo naročeno, da nadzorujejo vožnje avtobusov proge «P» zlasti v jutranjih urah, niso ugotovili nobenih nepravilnosti. Odbornik zagotavlja, da bodo mestni redarji še naprej nadzorovali obratovanje te avtobusne proge. Odbornik je poslal svetovalcu tudi poročilo, ki je bilo sestavljeno glede tega vprašanje, v katerem je rečeno, da je zamude na progi «P», na katere je opozoril «Primorski dnevnik» 10. januarja letos in na katere se sklicuje svetovalec, ki hkrati obravnava celotno vprašanje povezave mesta s Kontovelom in Prosekom, povzročila višja sila, se pravi poledenela cesta, kot je družba «La Carsica» neposredno pojasnila časniku.

Glede bolj obsežnega vprašanja ki se nanaša na obratovanje proge Trst - Kontovel - Prosek, je treba priznati, da je podaljšanje proge do Križa (leta 1962) in nato do naselja S. Nazario (novembra leta 1966), povzročilo določene nevšečnosti potnikom s Proseka in Kontovela, ki so na slabšem kot potniki do Križa in naselja S. Nazario, ker ne najdejo v abtobusih prostih sedežev Pri tem pa gre za relativno težavo, če se upošteva, da je bila ta javna služba izboljšana z raztegnitvijo proge na nova področja, hkrati pa je bila proga okrepljena z večjim številom vozil. Prav nedavno — je rečeno v poročilu — je bilo izdano začasno dovoljenje (od 1. januarja letos) za nov vozni program, ki bo omogočil vožnje na tej progi od 190.000 na 470.000 km letno. Poudariti je treba, da je bilo število voženj na progi Trst-Prosek-Križ povečano od 25 na 61 dnevno, na relaciji Trst - Prosek - Naselje s. Nazario pa od 11 na 25 voženj dnevno. Poleg tega gre skozi Prosek še devet voženj avtobusov, ki imajo zvezo s svetiščem na Vejni. Sicer pa — zaključuje poročilo — ostaja še vedno odprto vprašanje prenatrpanosti avtobusov v urah ko gredo in se vračajo ljudje z dela, vprašanje, ki se po drugi strani tiče vseh mestnih avtobusnih prog. Kljub temu pa je bilo določeno nadzorstvo nad obratovanjem te proge, da se zadušijo v kali morebitne pomanjkljivosti.

SUMLJIVO RAVNANJE ZAVAROVALNEGA AGENTA

Sam je podpisoval police z imeni dozdevnih klientov

Od družbe pa si je dal izplačati razne zneske na račun dogovorjene provizije

Osebje letečega oddelka tržaške kvesture je včeraj prijavilo sodnim oblastem moškega, ki ga sumijo premetene goljufije. Gre za 54-letnega Fulvia Runtija, ki je doma iz Milj, kjer stanuje v Ul. Mazzarei 2. Pripisujejo mu goljufijo v škodo dveh upravnikov zavarovalne družbe «La Fondiaria».

Luigi Fabbris in Giorgio Tagliapietra sta septembra 1967 sprejela v službo omenjenega Runtija kot svojega perifeičnega agenta. Njegova naloga je bila hoditi od hiše do hiše in prepričevati ljudi, naj se zavarujejo. Od vsake zavarovalne police, ki bi jo sklenil, bi Runti prejel — kot običaj — določen odstotek provizije. Runti se je kaj kmalu izkazal — tako se je vsaj zdelo obema upravnikoma, saj je od časa do časa prinašal police in v kratkem sta mu izplačala prvi obrok na račun provizij: 200 tisoč lir.

Resnica je prišla na dan nekoliko pozneje, ko je nekaj klientov zaprosilo osrednjo upravo zavarovalnice za originale polic. Runti je namreč marsikateremu zavarovancu izdal kar «fac-simile» police, ki bi mu moral služiti kot reklamni izvod, ga podpisal in zahteval od klienta prvi obrok premije. Seveda je denar zadržal, upravi zavarovalnice pa teh «poslov» ni sporočal. Prav tako pa je večkrat tudi pravim zavarovancem izterjeval obroke premij. Ti so plačali, uprava pa zneskov ni več videla.

Nekoč se je Runti verjetno znašel spet brez denarja. Bal se je, da bi v zavarovalnici kdo zasumil, da njegovi posli niso povsem čisti. Stopil je k neki hiši, prebral ime na vratih in nato podpisal s tistim imenom polico. Podobno je storil še enkrat, tako ponarejene police, ki naj bi dokazovale njegovo podjetnost, v resnici pa namišljeni klient zanje sploh ni vedel, prinesel v urad in zahteval zanje določeno provizijo. Seveda so bile police izdane na precejšen znesek.

Čeprav je možakar z novim letom prenehal biti uslužbenec zavarovalnice «La Fondiaria», ga ni bilo težko najti. Agenti so ga odpeljali v prostore letečega oddelka pri tržaški kvesturi v Ul. Teatro Romano, kjer so ga zaslišali. Priznal je samo to, da je nekoč podpisal dve polici z lažnim imenom, toda izgovarjal se je, da domačih tistega dne ni bilo doma, a da so mu osebe, za katere je lastnoročno podpisal police, zagotovile, da bodo sklenile z njim zavarovalno pogodbo. Ko so ga policisti vprašali, kaj pravzaprav pomenijo protesti raznih klientov, katerim ni izdal originalnega izvoda zavarovalnih polic, pa je Runti odgovoril, da gre verjetno za zmešnjavo v upravi zavarovalnice, ne pa za napako, ki bi jo on sam zagrešil.

Izleti

Prosvetno društvo «Vesna» v Sv. Križu priredi v nedeljo, 4. maja izlet v Bohinj. Cena 2.400 lir (vključena vožnja in kosilo). Odhod ob 6. uri.

SPDT priredi spomladanski izlet na Caven 11. maja letos.

OSMICA

Mario Kocjančič, Dolina št. 141, toči dobro pristno domače vino in vabi na obisk.

ORGANIZACIJA ZA MEDNARODNO POSLOVANJE

sprejme

za svoj centralni sedež za prodajo v inozemstvo v Modeni tajnico za ta sektor.

Gospodične stare do 25 let — slovenščina kot materin jezik — s perfektnim znanjem italijanščine in francoščine, oziroma nemščine ali angleščine.

Zahteva se točno in hitro pisanje na stroj, poprejšnja praksa, dinamičnost, vozniško dovoljenje, lepa zunanjost, splošna izobrazba.

Zagotovljena je dobra plača in možnost nadaljnje kariere.

Pisati na: Cassetta SPI n. 35 — T, 40100 Bologna

Gledališča

Danes v Avditoriju dve prireditvi, ob 16.30 in ob 20.30 Slataperjevaga dela «Moj Kras» v dramatizaciji Furia Bordona.

Razna obvestila

Slovenski kulturni klub vabi danes, 3. maja ob 19. uri na predavanje prof. Maje Biteżnik o temi: «Kaj potrebuje današnja mladina».

Gostovanje pri Sv. Ivanu v Trstu. Moški zbor «Mirko Filej», mešani zbor «Lojze Bratuž» in dramska šola iz Gorice bosta nastopila s koncertom in oratorijem «Friderik Baraga» v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu, v nedeljo, 4. maja ob 17. uri. Zbora in šola bodo nastopili s pestrim sporedom. Vabimo k udeležbi.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V dneh 1. in 2. maja 1969 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 61-letni Vladimir Malic, 65-letna Sara Spinelli por. Apollinari, 74-letni Franc Cesar, 65-letna Iolanda Mazzeni vd. Czerny, 77-letna Amalia Naporetich vd. Cornogoraz, 69-letni Ciro Poli, 22-letni Domenico Tirona, 64-letni Siro Budai, 63-letni Gerolamo Negroni, 42-letna Romana Giannaccarro por. Oliva, 74-letna Augusta Denardi vd. Brucoli, 72-letni Giovanni Rodman, 76-letni Achille De Cola, 83-letna Antonia Peruzzi.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Ul. Orologio 6, Ul. Diaz 2, Alla Salute, Ul. Giulia 1. Picciola, Ul. Oriani 2. Vernari, Trg Valmaura 11.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39. Ravasini, Trg Libertà 6. Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

Kino

Nazionale 15.30 «Funny Girl». Barbara Streisand, Omar Sharif, Walter Pidgeon.
Grattacielo 15.30 «Vedo nudo». Nino Manfredi, Sylva Koščina, Enrico Maria Salerno. Technicolor.
Fenice 16.00 «Krakatoa est di Giava». Technicolor.
Eden 15.30 «Justine». Romina Power, Maria Rohm, Jack Palance, Sylva Koščina. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00, 18.00, 22.00 «Plagio». Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz 16.00 «L'urlo dei giganti». Technicolor.
Alabarda 16.30 «Exploit» (Bella sexy e ladra). Senta Berger, J. Fuchsberger. Colorscope.
Moderno 16.30 «Uno dopo l'altro». Richard Harrison, Pamela Tudor, Paul Stevens. Technicolor.
Filodrammatico 16.00 «Io la conoscevo bene». Film Antona Pietrangelija. S. Sandrelli, U. Tognazzi, N. Manfredi, E. M. Salerno. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Aurora 16.00 «Dove osano le aquile». Richard Burton. Zadnja predstava ob 21.30. Technicolor.
Cristallo 16.30 «L'oro di Mackenna». Gregory Peck, Omar Sharif. Superpanavision - Technicolor.
Capitol 16.30 «Un uomo nel letto di mamma». Doris Day. Technicolor.
Impero 16.30 «L'incendio di Mosca». Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «La notte dell'agguato». Gregory Peck, Eve Marie Saint. Technicolor.
Astra 16.30 «Romeo e Giulietta». Technicolor.
Ideale 15.30 «Viva Villa». Yul Brynner, Robert Mitchum, Grazia Buccella. Cinemascope - Technicolor.
Abbazia 16.00 «Barbarella». J. Fonda, U. Tognazzi. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

KINO NA OPČINAH

danes ob 18. uri barvni film Walt Disneya:
IL PRINCIPE DI DONEGAL
Igrajo: Peter McEnery — Susan Hampshire.

KINO «IRIS» PROSEK

danes ob 19.30 Cinemascope barvni — nepozabna zgodba — film:
CAMELOT
Igrajo: R. Harris, Vanessa Redgrave.

Mali oglasi

OD 15 DO 20-LETNO VAJENKO za žensko šiviljo išče krojačnica Riva — ki dela za trgovino Beltrame — Via del Monte 8.

Razstave

V galeriji Rossoni na Korzu Italija je razstava tržaškega slikarja Ottona Grisellija, ki je doslej razstavljal že v številnih mestih v Italiji in v tujini. Razstava bo odprta do 10. maja.

V občinski galeriji na Trgu Unità je odprta razstava slikarjev Bressanuttija in Villibossija. Razstava bo odprta do 10. maja.

V Mestni galeriji v Piranu je razstava treh mladih likovnikov, kiparja Franceta Kokalja, slikarja Franja Novinca in kiparja Moma Vukoviča. Razstava bo odprta do 13. maja.

V galeriji ENDAS v Ul. delle Zudecche 1/c bo danes, 3. maja, otvoritev razstave jedkanic, ki jih bodo razstavili slikarji Cappuccio, Farletti, Mandero, Martini in Steidler.

V paviljonu dežele Furlanije - Julijske krajine na velesejmu (Montebello) bo danes, 3. maja ob 12. uri otvoritev razstave slikarja Guida Antonija z naslovom «Človek na Luni». Razstava bo odprta do 17. maja.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Franca Cesarja daruje Vojko Ferluga 10.000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja na grob pok. Franca Cesarja darujeta Odo in Mara Kalan 2000 lir za športno združenje Bor; v isti namen daruje Inči 2000 lir.

V počastitev spomina pok. Franca Cesarja darujeta Minka in Drago Pahor 2000 lir za tabornike rodu Modrega vala. V počastitev spomina pok. Milana Starca daruje mama 5000 lir za športno društvo Kontovel.

V spomin na dragega brata Libera daruje Nives Tomasi 5000 lir za Dijaško matico.

V počastitev spomina pok. Franca Cesarja daruje Stanko Pertot 5000 lir za športno društvo Bor.

V spomin in namesto cvetja na grob svojega nadzornika Franca Cesarja, daruje d.d Založništvo tržaškega tiska 20.000 lir za Kraško hišo v Velikem Repnu.

Uprava Primorskega dnevnika namenja 10.000 lir za športno združenje Bor v počastitev pok. Franca Cesarja.

V počastitev spomina in namesto cvetja na grob pok. Franca Cesarja so darovali: družina Morelj 1000 lir za športno združenje Bor, dr. Franc Tončič 2500 lir za Dijaško matico in 2500 lir za športno združenje Bor; družina Borisa Možine 5000 lir za Dijaško matico; Sonja in Just Colja 1000 lir za športno združenje Bor; družina Šušteršič 3000 lir za športno združenje Bor.

Namesto cvetja na grob pok. Franca Cesarja daruje družina Michelutti 2000 lir za SZ Bor in 2000 lir za Slovensko planinsko društvo Trst.

SOŽALJE

Tovarišu senatorju Giacomu Pellegriniju, podpredsedniku deželnega sveta Furlanije-Julijske krajine, izrekajo tržaški komunisti globoko sožalje ob težki izgubi očeta. Sožalju se pridružuje tudi Primorski dnevnik.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob tragični izgubi našega predragega

ZVONKA PIPANA

Posebna zahvala gosp. župniku Mazori, pevcem, mavhinjski mladini in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: mati, oče in brat z družino

Mavhinje, 3. maja 1969.

PREDLOG NA ZASEDANJU PREDSTAVNIKOV MEJNIH POLICIJ V VIDMU

Po novem naj bi število prehodov s propustnico postalo neomejeno

V veljavi pa bi ostali isti carinski predpisi kot doslej za štirikratni prehod na mesec - Spremembe nekaterih mejnih prehodov

V zvezi z zasedanjem predstavnikov italijanske in jugoslovanske mejne policije v Vidmu, o čemer smo poročali v sredo, smo se obrnili na načelnika italijanskega odposlanstva dr. Rema Patarinija, ki nam je rad postregel z nekaterimi podrobnostmi s tega sestanka.

Zasedanje je bilo v palači Belgrado, na sedežu videmske pokrajinske uprave. Zbrane funkcionarje z obeh strani meje je pozdravil predsednik pokrajinske uprave Burtulo, ki jim je tudi zaželel plodno delovanje. Z italijanske strani so bili poleg dr. Patarina, ki je pred nekaj meseci prevzel vodstvo četrte cone, pod katero spada ves mejni pas naše dežele, višji inšpektor carinarnice dr. Azzarita, predstavnik finančne uprave dr. Bogaro ter zastopniki mejne policije iz Trsta, Gorice, Čedada in Trbiža. V jugoslovanskem odposlanstvu, ki mu je načeloval višji inšpektor mejne policije pri sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije dr. Branko Čop, pa so bili dr. F. Primožič za koprski odsek mejne policije, J. Štrancar za koprski urad za mejni promet, D. Požar za goriško mejno policijo, in Z Urban za carinarnico iz Nove Gorice

Zasedanje je trajalo dobre štiri ure; delegaciji sta se namreč lotili več perečih vprašanj, ki se nanašajo na možnost uvedbe nadaljnjih olajšav v maloobmejni osebni promet po videmskem sporazumu. Srečanje je bilo pripravljalne narave, saj sta se delegaciji na njem spomenili o predlogih, ki naj bi jih upoštevala med skorajšnjim srečanjem načelnika stalne italijansko-jugoslovanske komisije za izvajanje videmskega sporazuma, oziroma po zneje (v juniju ali morda šele v jeseni), sama stalna komisija.

Kakor smo že zabeležili, sta se partnerja sporazumela o odpravi sedanje omejitve v številu prehodov čez mejo (štirikrat na mesec). Po novem naj bi namreč število možnih prehodov z veljavno propustnico postalo neomejeno. Za takšno razširitev sta se izrekli obe delegaciji, italijanski funkcionarji pa glede tega pripominjajo, da bodo v tem primeru ostale v veljavi carinske določbe, ki so sedaj v veljavi za maloobmejni promet. To se pravi, da četudi se bo število prehodov čez mejo na mesec povečalo, se zato ne bo povečala količina blaga, ki ga bo posameznik v istem razdobju smel imeti pri sebi ob povratku, ne da bi moral zato plačati redne carinske pristojbine. Mejni dokument bodo primerno preuredili, da bi se njegove strani po večji frekvenci prehodov ne izčrpale prehitro.

Nadaljnja točka na dnevnem redu je zadevala urnik poslovanja kmečkih (dvolastniških) prehodov. V tem okviru še ni bil dosežen dokončen sporazum ter bosta obe delegaciji o tem vprašanju še razpravljali na prihodnjem sestanku, ki bo oktobra meseca v Jugoslaviji.

O rekvalifikaciji sedanjega prehoda pri Mačkovljah v prehod druge kategorije (odprt tudi za vozila), smo že poročali. V tej zvezi pa smo naknadno izvedeli, da nameravajo odpreti za avtomobilski promet tudi prehod pri Čedadu (Ponte Vittorio), do česar pa bo prišlo šele čez nekaj časa, in sicer ko bodo poprej asfaltirali ustrezno cesto in postavili potrebne stražarnice. Z jugoslovanske strani so predlagali rekvalifikacijo še nekaterih drugih prehodov, na primer prehoda pri Opatjem selu, toda tudi o tem vprašanju bodo še razpravljali na prihodnjih sestankih. Za prehod pod Sabotinom (San Valentino) na Goriškem pa so se načelno sporazumeli, da bodo smeli dvolastniki potovati čezenj tudi z motorji in avtomobili, vendar pod pogojem, da bo vozilo zapisano na njihovih izkaznicah. Prehod pri Plešivem na Goriškem pa bo rekvalificiran s kmečkega na stalen prehod 2. kategorije.

Obvestilo sindikata slovenske šole

Sindikat slovenske šole sporoča vsem prizadetim učiteljem, da bo priredil od druge polovice maja dalje tečaj za pripravo na strokovni izpit (konkurz), ki bo po zagotovilu ministrstva v kratkem razpisan. Pismene prijave za tečaj sprejema sindikat slovenske šole Ulica Fabio Filzi 8, prvo nadstropje, do 10. t.m. Interesenti morajo poslati prijavo po pošti ali jo izročiti osebno ob torkih in petkih med 17. in 18. uro na sindikatu.

Novi prometni ukrepi na Ponterošu

Občina sporoča, da bodo kmalu premestili kramarje s Ponteroša na Trg Libertà pred zgradbo «silosa». Zato je župan sprejel nekatere prometne ukrepe, ki se nanašajo na Ponterošo in bližnje ulice, kjer so bile do sedaj stojnice. Tako je župan odredil uvedbo enosmerne vožnje na Ponterošu na strani hišnih številk 2 in 3 v smeri proti obrežju; uvedbo izmenične prepovedi parkiranja vozil v Ul. Bellini od stavbe «Banca Nazionale del Lavoro» do Ponteroša, kjer bo veljalo tudi časovno parkiranje; uvedbo časovnega parkiranja na obeh straneh Trga sv. Antona med Ul. S. Spiridione in Ul. Dante; postavitev cestnega znaka «stop» za vsa vozila v Ul. Bellini ob spojitvi z Ul. Roma; preklic prepovedi vožnje po Ul. Bellini od stavbe «Banca Nazionale del Lavoro» do Ponteroša od 7. do 19. ure v delavnikih in preklic prepovedi vožnje od 7. do 19. ure na Trgu sv. Antona med Ul S. Spiridione do Ul. Dante.

Niso odšli z . . . grenkimi usti

V noči med 30. aprilom in 1. majem je nekaj zlikovcev vdrlo v urade uprave «Primorskega dnevnika» in uredništva «Gospodarstva» v Ul. sv. Frančiška. Pričakovali so, da jih bo tam čakal bogat plen, saj je urad tisti, ki vzdržuje stike z javnostjo

Da so se bridko zmotili so spoznali kaj kmalu Iz odprtih predalov uredništva «Gospodarstva» jim je uspelo odnesti nekaj tisočakov, za pošteno večerjo in enkratno nočnino, v predalih uprave našega lista pa še manj. V njih je bilo le nekaj drobiža, kakih 250 lir. Stlačili so jih v žep in se nato zadovoljili z nekaj zavojčki sladkorja, ki jih prinašajo iz bara za kavo.

Vsekakor ne bodo mogli reči, da so odšli iz urada z... grenkimi usti.

Smrtna nesreča na goriškem korzu

Sinoči nekaj po 20. uri se je pripetila na Korzu Italija v Gorici prometna nesreča, pri kateri je izgubila življenje 73-letna Ana Coceancig vd. Pregant iz Gorice, Ul. Carlo Porta 4.

Ko je žena hotela prečkati korzo iz Ul. Pitteri, je privozil po korzu od postaje proti centru z avtom fiat 124, 22-letni Giacomo Ferrari iz Gorice, Tržaška cesta 46. Avtomobilist je prepozno opazil ženo ter jo podrl. Z rešilnim vozom Zelenega križa so jo odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ji ugotovili udarec v glavo s prebitjem lobanje, pretres možganov, zlom desne roke in noge ter še druge poškodbe. Ob 20.45 je žena podlegla poškodbam.

Na ovinku je zavozil s ceste

Prejšnji popoldne nekaj pred 15. uro so sprejeli na zdravljenje v splošni bolnišnici v Gorici 22-letno Fortunato Fratta iz Gradeža, ki so ji ugotovili udarec in rano na lobanji ter druge poškodbe. Okrevala bo v 10 dneh. Prvo pomoč pa so nudili 37-letnemu Enzu Camuffu iz Gradeža, ki se je odrgnil na desnem zapestju in desni rami. Okreval bo v 4 dneh. Oba sta se peljala v fiatu 600, ki ga je šofiral neki Facchinetti. Na nekem ovinku pri Novi Gorici ,je zaradi mokre ceste avto zdrknil s cestišča in pri tem sta bila oba potnika ranjena, šofer pa je ostal nepoškodovan.

● Italijanska socialistična stranka proletarske enotnosti (PSIUP) pri redi danes v Gradiški zasedanje o položaju delavcev v tovarnah z državno udeležbo.

PISMA UREDNIŠTVU

Glas iz Boljunca o Gallusovih odličjih

Prejeli smo!

«Bral sem pismo uredništvu «Primorskega dnevnika», objavljeno dne 26. aprila t. l. katero Vam je poslal Bernhardt Edi iz Boršta in v katerem piše, da se je ob priliki revije slovenske pesmi kar razspalo z zlatom in «medaljami».

V prvem trenutku se mi je zdelo, da ni vredno odgovarjati človeku, ki ne pozna preteklosti pevcev in njih kulturnega delovanja niti v svoji vasi, zaradi česar se mi zdi smešno, da se upa kritizirati kulturne delavce in društva v Bregu in okolici. Oglašam se pa zaradi javnosti, ker je gospod izrazil v svojem pismu, da smo v Boljuncu vzeli v poštev tudi delova puštnega odbora.

Naše ljudstvo se dobro zaveda kje je meja resnega, naprednega kulturnega delovanja, zaveda pa se tudi, da mora ohraniti vse stare vaške tradicije in vse kar k temu spada.

Gospod Bernhardt gotovo ne more vedeti koliko žrtev je naše ljudstvo doprineslo zato, da se je ohranila slovenska narodna pesem v času, ko nas je hotel fašizem izbrisati. Če bi hotel naštevati elemente, ki bi bili vredni vsega priznanja, bi moral naštevati preveč imen, povedati pa moram, da imamo v Boljuncu še osem pevcev in pevk, ki bi morali dobiti zlato «Gallusovo» nagrado (ne medaljo), ki je niso bili letos deležni zaradi pomote. Če bi pa vzeli v poštev pevce, ki danes zaradi bolezni ali starosti trenutno ne sodelujejo pri pevskem zboru in imajo za seboj velike zasluge za razvoj slovenske pesmi in kulture, bi naše društvo lahko dobilo mnogo več priznanj.

V odgovor na Bernhardtovo trditev, da ni bilo v naši vasi več kot petnajst let nobenega kulturnega delovanja, lahko rečem, da je ta gospod gotovo malo zahajal v Boljunec, ker bi drugače moral vedeti da je poleg pevskega zbora v Boljuncu delovala «Glasbena skupina» ki je prirejala prireditve ne samo v Boljuncu ampak po vseh okoliških vaseh, kakor tudi izven Brega.

Na koncu še nekaj besed o tem, kar pravi gospod Bernhardt glede posvetovanja, ki ga je imel z nekaterimi prijatelji, češ da so priznanja manj vredna, kadar jih je preveč. Njegov ton v izražanju mi vzbuja misel, da se nekateri morda boje, da bodo ostali preveč v senci če se priznavajo zasluge tudi preprostemu pevcu Vedeti pa mora, da naš demokratični človek ne polaga tako velike važnosti na prejeto nagrado ker je vedno delal in dela zaradi ljubezni do svojega naroda, ne pa zato, da bo imel pri tem kako plačilo, kajti samo kdor žrtvuje čas in se trudi v zavesti da mora po svojih močeh prispevali k razvoju naše narodne manjšine, je vreden vsega našega spoštovanja».

RUDI ŽERJAL

Boljunec 29.4.1969.

Še eno pismo

V zvezi s člankom, priobčenim 14. marca t. l. na 3. strani našega lista in v zvezi z našim pripisom, za katerega pravi D.B., «da bi po svojem okusu ustvarili «javno mnenje», ki naj bi me demantiralo, kar pa se doslej še ni zgodilo», nam je g. Dušan Bufon poslal še eno pismo, v katerem po uvodnem odstavku piše:

«Vaš glosator je v hudi zmoti, ko izraža domnevo, da je bil namen mojega dopisa «obramba delovanja mojega očeta». Veliki idealizem, izredna požrtvovalnost in nesebični zagon za dobro slovenskega delovnega človeka, ki so ga odlikovali, res ne rabijo nobene «obrambe», še najmanj moje. Ko je komaj 59-leten zatisnil oči, je njegovemu neutrudljivemu delu dala priznanje — v Ljubljani, v kateri je izhiral — velikanska množica, delovnega ljudstva od vseh strani, ki se je z godbami in zbori uvrstila za njegovo krsto. A kot ga želi danes omalovaževati Vaš slabo poučeni pisec, tako je hotel po prevratu opraviti z njim tudi vladajoči razred nove jugoslovanske države SHS, za katero se je pod Avstrijo boril po pravičnejšem konceptu narodno zavednih socialistov Zgaranemu železničarju — beguncu ne po lastni volji — je za bivališče odkazal vagon, nato pa ga predčasno «kronsko» upokojil!

Še nespretnejši — lahko bi rekel zlobnejši — je Vaš časnikar, ko prihaja na dan z očitkom, da «napadam pokojnega Regenta, ki se ne more več braniti».

Komunista Regenta nikoli in nikdar nisem napadal, niti ne v pismu Vam, v katerem sem grajal zgrešeno stališče — socialnega demokrata Regenta do Narodno delavske organizacije (NDO) Le-to pa sem mu še za živega očital, ko sva se 1945. leta v Trstu osebno spoznala na skupnem delu (pokojni je bil odgovoren za socialno politiko pri MOS jaz referent enake komisije pri PNOO). Nazadnje sem ga obiskal pred nekaj leti na njegovem stanovanju v Ljubljani, kjer sva dolgo prijazno kramljala ob črni kavi, s katero nama je postregla njegova ljubezniva sopruga Malka.

Dasi nisem nikdar dvomil glede Regentove slovenske zavesti tudi že v letu 1907 (nastanek NDO!) moram vendarle ugotoviti, da jo je često podrejal «višjim» interesom svojega političnega kroga, ki ga je Cankar tako pestil na prelomu s starim c k. avstromarksističnim svetom, česar nočem se posebej podčrtavati.

Ne pozabimo končno, da razprav. ljamo tu o času izpred 60 let, ki je za nas že zgodovina, za katero je treba uporabljati nesentimentalna, objektivnejša merila kot sicer. In navsezadnje, kdo pa bo vzel v zaščito Mandiča, ki se tudi ne more več «braniti?»

Pa — «brez zamere!» zaključujem tudi jaz.

Dušan Bufon,
bivši notarski kandidat,
Trst, 27. aprila 1969

Objavljamo gornje pismo, tokrat brez «meritorne» pripombe predvsem zato, da se pisec ne bi čutil prikrajšanega glede vsega tistega, kar je napisal o svojem pokojnem očetu, ki ga nihče od nas «ne želi omaloževati» kot misli pisec. Objavljamo pa ga tudi zato, da vsaj za sedaj zaključimo polemiko o zgodovinskem pomenu Narodne delavske organizacije (NDO), o kateri smo v dosedanjih skoraj 25 letih našega dnevnika objavili kar precej važnih dejstev, ki se jih pazljivi čitatelji, prav gotovo še spominjajo in ki jih bo verjetno kaj težko iz zgodovine zbrisati.

ELLE
ZNANA FRANCOSKA DRUŽINSKA REVIJA
zdaj tudi v slovenščini
Izhaja vsak drugi četrtek ter jo dobite v
tržaški knjigarni
TRST, Ul. sv. Frančiška 20 - Telefon 61-792

OBIŠČITE NOVO ODPRTO RIBJO RESTAVRACIJO
«JADRAN»
V PORTOROŽU!
Vedno sveže ribje specialitete:
kamenice,
dagnje,
skampi
Vse ostale mesne jedi pripravljene na ražnju.
VLJUDNO VABLJENI
— CENE ZMERNE —

Goriško-beneški dnevnik

VELIK USPEH PRVOMAJSKEGA PRAZNIKA V ŠTEVERJANU

Tisoči ljudi so v števerjanskem Dvoru poslušali narodno glasbo orkestra «Slak»

V soboto so odprli vinsko razstavo - Prireditev je bila tudi med «Borovci» - Jutri koncert slovenske lahke glasbe

Prvomajski praznik v Števerjanu, ki sta ga priredila prosvetno društvo «Briški grič» in Odbor vinogradnikov iz Števerjana in z Oslavja, je popolnoma uspel. Zahvala gre predvsem organizatorjem, znanemu folklornemu orkestru Lojzeta Slaka in dobri domači vinski kapljici.

Na predvečer prvega maja, v sredo, so otvorili vinsko razstavo, ki je danes edina razstava števerjanskih in oslavskih vin in ki žanje velike uspehe. Brez dvoma so števerjanska vina pridobila na veljavi prav zaradi teh razstav v Dvoru, tudi v vsej naši deželi. Nič čudnega torej, če so bili tudi letos prisotni na otvoritvi predstavniki raznih oblasti in organov. Naj omenimo tu števerjanskega župana Klanjščka, zastopnike prefekture, orožnikov, finančnih straž, podpredsednika deželne ustanove za kmetijski razvoj (ERSA) Battistija, predsednika Slovenske kulturno gospodarske zveze Gorazda Vesela, pokrajinskega odbornika Marka Waltritscha, tajnika Kmečke zveze dr. Mirka Primožiča, ravnatelja Kmečke banke dr. Bašo, predsednika konzorcija za zaščito briških vin grofa Attemsa.

Razstavo je otvoril predsednik odbora vinogradnikov Avgust Štekar, ki je najprej v slovenščini, nato v italijanščini, dejal:

«Namen naše razstave je, da seznanimo z našimi žlahtnimi vini prebivalce goriške pokrajine in celotne dežele Furlanija-Julijska krajina, predvsem pa, da jim predočimo, da je tudi v gričevnatih predelih možno moderno in kakovostno kmetijstvo

«Briški vinogradniki so morali premostiti mnoge težave, da so lahko v razmeroma kratkem času usmerili svojo dejavnost na visoko kvalitetne trtne sorte in na umno kletarjenje. Taka preusmeritev v kmetijskem gospodarjenju pa je terjala in terja velike investicije, katerim mnogi niso kos, kljub olajšavam in prispevkom, posebno še, če je vinski trg slab ali negotov, kot je bil že pred nekaj leti. Razdrobljenost in površinska omejenost večine kmetij v Brdih, ki je že privedla do tega, da so le redke mlade sile ostale v kmetijstvu, še nadalje zavirata širši razmah vinogradništva, kot ga zavira tudi dolgoletno zavlačevanje gradnje vinske kleti, v kateri naj bo točno določen in zagotovljen pravilen odnos do Brd.

«Medtem pa si moramo seveda pomagati po svojih močeh, bodisi s takojšnjo prodajo grozdja ali mošta, bodisi z organiziranjem celotnega predelovalnega ciklusa, to je ustekleničenja. In to ponovno zahteva visoke investicije, za katere so se odločili le redki izmed nas. Pri vseh teh težavah pa so briški vinogradniki dosegli v zadnjih letih izredno visoka priznanja za svoja vina na raznih deželnih in mednarodnih razstavah. Z nadaljnjim razvojem visoko kakovostnega vinogradništva v Brdih zasledujemo vsi en sam cilj: doseči za nas vse vsaj zadostne pogoje za nemoten razvoj.»

Za njim je pozdravil v imenu občinske uprave, najprej v italijanskem, nato v slovenskem jeziku, števerjanski župan Stanislav Klanjšček. Nato je spregovoril še predsednik konzorcija za zaščito tipičnih briških vin grof Attems, ki je poudaril važnost zakona o zaščiti briških vin in nujnost ustekleničenja domačega vinskega pridelka.

Po teh govorih so si prisotni ogledali stojnice in tu pa tam pokusili odlična razstavljena vina. Zanimivost je v tem, da imajo že mnoga vina raščitno etiketo konzorcija. To bo vrednost briških vin še dvignilo.

V četrtek popoldne je lepo vreme privablilo v Števerjan na tisoče ljudi. Gneča je bila taka, da so jo številni karabinjerji le s težavo premagovali. Letos je bila s strani oblasti storjena napaka. V prejšnjih letih je veljala enosmernost ob priliki takega praznika. Letos pa so dopustili tako prihod kot odhod z obeh strani in to je povzročilo nepotrebno gnečo in mestoma popolno blokado avtomobilskega prometa. Ljudje so avtomobile parkirali kar na obeh straneh ceste, čeprav je dovoljenje veljalo samo za eno stran. V Števerjan je prihitelo toliko ljudi z Goriškega, Tržaškega, iz Benečije in tudi iz Slovenije, da so bili avtomobili parkirani na obeh straneh ceste od Dvora do Rejevih, od Dvora do obmejnega bloka. Polno avtomobilov je bilo tudi na trgu pred cerkvijo in na vseh drugih števerjanskih ulicah.

V Dvoru se je zbrala večtisočglava množica. V prireditvi prosvetnega društva «Briški grič» je bil nastop znanega slovenskega folklornega orkestra Lojze Slak iz Ljubljane. Ta orkester je danes morda najbolj priljubljen v Sloveniji, zaradi tega ni nič čudnega da je prišlo v Števerjan tolliko ljudi.

Pred koncertom pa sta bila na vrsti dva krajša prvomajska govora. Prireditev je otvoril domačin Saverij Rožič, nakar je o prvem maju v slovenščini govoril pokrajinski odbornik Marko Waltritsch, ki je prinesel pozdrave slovenske prosvetne zveze. Dejal je, med drugim, da je še vedno mnogo nerešenih problemov v zvezi s slovensko manjšino, da je zaradi tega potrebna enotnost v borbi, v sodelovanju z italijanskimi demokratičnimi množicami. Poudaril je nujnost skupnega jezika med predstavniki raznih političnih strank v borbi za slovenske pravice, kajti vsi so v tej borbi enaki. Svoja izvajanja je zaključil s sledečimi besedami: «V narodnoosvobodilni vojni smo Slovenci našli skupni jezik. Osvobodilna fronta je družila vse, marksiste, liberalce in katoličane. Danes potrebujemo nekaj podobnega. V naših vrstah potrebujemo strpnost, spoštovanje, enotnost. Delajmo skupno za slovensko stvar, čeprav nas ločijo razne strankarske razlike.»

Za njim je v italijanščini prinesel pozdrave sindikata CGIL njen pokrajinski tajnik za Goriško Fulvio Bergomas. Njegov govor je bil v glavnem v zvezi s sindikalnimi problemi, dotaknil pa se je tudi borbe slovenskih delovnih ljudi, ki je sorodna borbi italijanskih delavcev. Izrazil je željo, da bi prihodnji prvi maj praznovali v sindikalni enotnosti.

Orkester Lojzeta Slaka je nato, tudi z nastopom svojih humoristov, zabaval ljudstvo, ki je bilo zbrano v Dvoru V poznih urah je mlado in staro zaplesalo ob zvokih istega orkestra.

V prvih popoldanskih urah je bila prvomajska prireditev tudi kakih sto metrov od Dvora, med «Borovci», kjer je bil organizator katoliško prosvetno društvo «F. Sedej». Nastopili so razni pevski zbori z Goriškega in goriška folklorna skupina; igral pa je folklorni orkester «Rokovnjači» iz Ljubljane. Tudi med «Borovci» je bilo precej ljudi, vendar ne toliko kot v Dvoru.

Prvomajsko praznovanje bo še danes in jutri. Danes zvečer bo v Dvoru ples od 20. do 24. ure ob zvokih domačega orkestra. Jutrišnji spored pa predvideva, poleg običajne briškole, nastop orkestra lahke glasbe iz Ljubljane. Tokrat bo prvič ko bo na Goriškem gostoval slovenski orkester lahke glasbe, bo prvič ko bomo poslušali dve znani pevki, ki nam bosta peli razne slovenske in tuje popevke v slovenščini. Zamisel prosvetnega društva «Briški grič» je vsekakor posrečena in prirediteljem želimo tudi jutri velik uspeh, kot so ga imeli na dan 1. maja.

PEVKA MARJANA DERZAJ bo nastopila jutri ob 19. uri na Dvoru v Števerjanu, skupaj z godbenim ansamblom UNION iz Ljubljane in drugo pevko A. Zupančičevo. Njihovemu nastopu bo sledil ples do 1. ure po polnoči. V nedeljo popoldne pa bo na Dvoru ob 16. uri tudi tekmovanje v briškoli z živim teletom kot prva nagrada Še vedno bo odprta tudi vinska razstava in deloval bo tudi bifé z raznjiči, čevapčiči in drugimi dobrotami.

V Ajdovščini so še vedno brez novega župana

V Ajdovščini je nova občinska skupščina že tretjič zaman poizkušala izvoliti svojega novega predsednika Kandidat družbeno - političnih organizacij za to mesto, bivši poslanec v osrednjem jugoslovanskem parlamentu oziroma sodnik občinskega sodišča v Ajdovščini Svito Vižintin, namreč tudi na zadnji seji preteklo sredo ni prejel potrebnega absolutnega števila glasov. Od skupaj 47 navzočih odbornikov, jih je zanj glasovalo 20, 26 odbornikov je bilo proti, ena glasovnica pa je bila neveljavna.

Na seji so imenovali posebno komisijo sestavljeno iz enajstih odbornikov, ki bo skupaj z družbeno-političnimi organizacijami proučila nastali položaj in predlagala ustrezno rešitev. Na prihodnji seji skupščine bo komisija predlagala nove kandidate za mesto predsednika. Dotlej bo skupščino vodil prejšnji predsednik občine Ajdovščine inž. Angel Kosovel.

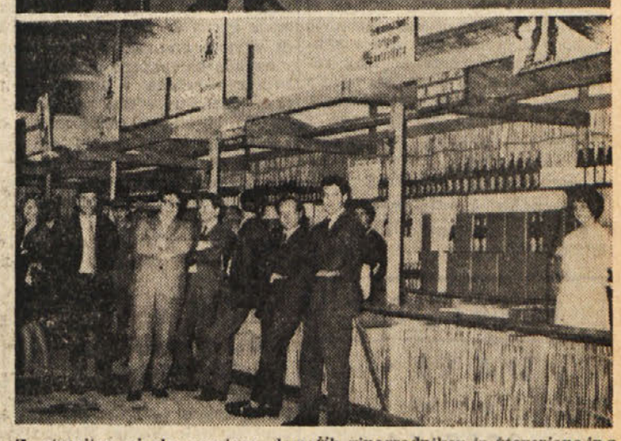

Z otvoritve vinske razstave domačih vinogradnikov iz Števerjana in z Oslavja, ki bo odprta še danes in jutri ves dan v kleti baronice Taco na Dvoru v Števerjanu. Razstava je deležna velikega obiska in obilnega pokušanja dobre in pristne domače kapljice

IZPRED GORIŠKEGA OKROŽNEGA SODIŠČA

Po 11 mesecev zapora za milanske tihotapce z opijem in hašišem

Presenetili so jih junija lani pri Rdeči hiši, ko so se preko Jugoslavije vračali iz Turčije

V sredini mecesa junija lani, smo pisali med dnevno kroniko v našem listu tudi o aretaciji treh mladeničev iz Milana, ki so jih dne 14. junija okrog 11. ure dopoldne našli skritih okrog 950 gramov hašiša in okrog 235 gramov opija, ki so ga skušali pri Rdeči hiši vtihotapiti na italijansko stran. Takrat so vse tri pridržali v zaporu za 6 mesecev ter jih izpustili na začasno svobodo šele 23. decembra lani.

Včeraj je bila proti trem pred goriškim okrožnim sodiščem obravnava, katere so se udeležili vsi trije obtoženci ter jih je zagovarjal odv. Eno Pascoli.

Na zatožni klopi so sedeli 23-letni Duilio Migliori iz Milana, Ul. L. Ghini 4; 24-letni Alberto De Franscis iz Milana, Ul. Morgantini 24 ter 23-letni Antonio Giovanni Alessi iz Trezzana pri Milanu, Ul. Risorgimento 6. Iz policijskega zapisnika in sodne obravnave je razvidno, da so se tistega dne dopoldne pripeljali z fiat 500 do bloka pri Rdeči hiši trije nenavadno oblečeni «cappelloni», ki so bili poleg tega še tako bledi v obraz in izčrpani, da so vzbudili videz mamilom predanih ljudi. Zato so jih finančarji povabili v carinarnico in izvedli na njih telesno preiskavo, ki se ni izkazala brezuspešna. Pri Migliioru so našli 263,8 g hašiša, pri De Franciscisu 266,7 g hašiša in 234,8 g opija in pri Alessiju 419,4 g hašiša. Takrat so izjavili, da so predani uživanju teh mamil in da so jim služila le za lastno uporabo. Pri preiskavi v avtu pa so finančni organi našli notese z naslovi tistih, ki bi prišli v poštev za prodajo teh mamil.

Obtoženci so povedali, da sta Migliore in Alessi odšla s fiat 500, ki je bil last Alessijeve sestre, že 1. junija v Brindisi, kjer sta se z vozilom vred vkrcala na ladjo in odpeljala v Grčijo, od tam pa po suhem do Carigrada. Tam sta se srečala s svojim prijateljem De Franciscijem in skupaj so po nekaj dneh bivanja v Istanbulu nakupili omenjeni hašiš in opij ter se preko Bolgarije in Jugoslavije z avtom vračali proti domu, dokler jim niso prepovedanega blaga odkrili na mejnem prehodu pri Rdeči hiši. Vsi trije so izjavili, da so uživali že več mesecev ta mamila bodisi v obliki injekcij, bodisi s kajenjem in eden od njih je po prekinitvi zbolel, da so ga morali poslati v umobolnico na zdravljenje.

Pri včerajšnji razpravi so vsi trije potrdili svoje prejšnje izpovedi in izjave. Državni tožilec je predlagal zanje po 16 mesecev zapora in po 150 tisoč lir globe. Sodišče pa jih je po daljšem posvetu obsodilo na po 11 mesecev zapora in po 100 tisoč lir globe ter na plačilo sodnih stroškov. Samo za Alberta De Franciscisa je kazen pogojna.

Drž. tož. dr. La Greca; preds. sodišča dr. Mancuso; sodnika Gridelli in Succi; zap. Nodetti.

Trčenje dveh avtov brez ranjenih

Na dan prvega maja nekaj po 13 uri sta trčila na križišču ulic Seminario in Brass v Gorici dva avtomobila pri čemer pa na srečo ni bil nihče ranjen.

Ob tisti uri je 57-letni Valentin Codarini iz Ul. Bosco 28 vozil fiat 850 po Ul. Seminario navzdol proti Placuti. Ko je dospel do križišča je trčil vanj fiat 1100, ki ga je vozil 29-letni Renato Lipičar iz Gorice, Ul. Montesanto 96, po Ul. Brass v smeri proti Ul. Leopardi. Po trčenju je fiat 850 zaneslo v bližnji zid ter je vozilo utrpelo precejšnjo škodo, kakor je ugotovila izvidnica cestne policije. Kot rečeno pa ni bil nobeden od vozačev poškodovan.

Nezgoda zidarja pri delu

Na delu pri zidarskem podjetju Tramontini se je prejšnji dan ponesrečil zidar Edoardo Tomasin iz Mariana. Pri padcu se je poškodoval na prsnem košu in levem gležnju. Pridržali so ga za 15 dni na zdravljenju v bolnišnici v Gorici.

Trčenje skuteristov na križišču v Štandrežu

Včeraj zjutraj nekaj pred 8. uro sta na križišču ulic sv. Mihaela in Kraške v Štandrežu trčila dva skuterista, ki sta prihajala iz nasprotnih smeri. Pri tem je bil lažje poškodovan 20-letni Roberto Leon iz Mihaelove ul. 248. V goriški bolnišnici so mu nudili prvo pomoč zaradi udarca v desno stegno ter ga poslali domov

Kino

CORSO. 17—22 «Nuda sotto la pelle», A. Delon in M. Faithfull; francoski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

VERDI. 17—22: «Calma ragazze... oggi mi sposo», L. De Funes. Francoski kinemaskope v barvah.

MODERNISSIMO. 17—21.30 «Paperino show», Walt Disneyeva barvna slikanica.

VITTORIA. 17.15: «Vergogna, schifosi!», L. Capolicchio in M. Branco; francoski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.15: «I quattro del Pater noster», P. Villaggio in L. Toffolo; italijanski kinemaskopski film v barvah.

Nova Gorica

Soča (Nova Gorica): «Za dolar več», italijanski barvni film — ob 18. in 20.15.

Svoboda (Šempeter): «Mož, ki ni znal ljubiti», ameriški barvni film — ob 18. in 20.45.

Deskle: Prosto.

Prvačina: «Osamljena volčica», francoski barvni film — ob 20.

Šempas: Prosto.

Kanal: «Sarajevski atentat», jugoslovanski barvni film — ob 20.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna AL CORSO, Marzini, Korzo Italija 89, tel. 24-43.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči bo v Tržiču odprta lekarna dr. Rismondo, Ul. Toti 52, tel. 72-701.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Jutri bo v Gorici odprta cvetličarna Voigtlander, Ul. IX Agosto 3, tel. 24-33.

ŠE O VLOMILCU KLATOVSKEM

Ko so ga presenetili v stanovanju je rekel, da gre klicat policijo

Skrivalnica za ključe pri km 10 ob cesti v Dolu - Seznam okradenih se stalno povečuje - Ali gre za neuravnovešenega intelektualca?

Kot smo na kratko omenili že v naši prvomajski številki, je goriška policija v sodelovanju s stanovalci hiše št. 18 v Ul. Tominz v Gorici preteklo sredo presenetila nevarnega vlomilca v stanovanja 52-letnega Emanuela Klatovskega iz Trsta, Ul. Carmelitani 7.

Policija nam je po prvem zaslišanju posredovala še nekaj podrobnosti o vlomilcu in o njegovem delovanju v Gorici. Kot smo že omenili, so našli pri njem celo serijo ključev yale, ali točno 256, poleg tega pa še rokavice proti prstnim odtisom in pa izvijač, ki mu je služil pri odpiranju omar v spalnicah. Po njegovem lastnem priznanju je deloval na Goriškem sporadično od leta 1966 dalje. Med žrtvami naj omenimo Fausto Krainer s Korza Italija 79, kjer je Klatovsky odnesel decembra leta 1966 200 tisoč lir v gotovini. Mesec prej je iz stanovanja tajnice podjetja Ribi Marije Obelli odnesel 146 tisoč lir, potem ko je našel njene ključe v poštnem nabiralniku, v hiši v Ul. Locchi 9; lani je obiskal tudi stanovanje občinskega uradnika Pasquala Simoneja, potem ko je izmaknil ključe stanovanja v Ul. Montesanto 96 poleg števca za vodo; odnesel mu je 50 tisoč lir. Marca lani je odprl stanovanje Alda Delneva na Trgu XXIII. marca št. 10 ter mu odnesel iz predala v spalnici 200 tisoč lir. Novembra 1966 je obiskal tudi ključavničarja Bezzija v Ul. Mameli ter mu odnesel iz delavnice kakih 50 ključev, ki so mu služili pri njegovem delu. Družini Sirk-Blumen v Ul. Locchi 9 je predlanskim odnesel iz stanovanja 40 tisoč lir. Pri vseh tatvinah je odnesel le denar in pustil na miru druge dragocenosti.

V mnogih primerih je poskušal vlomiti v stanovanja, pa je moral zbežati, ker so ga presenetili pri delu. S tem v zvezi naj omenimo, da je leta 1967 v Ul. Tominz odprl neko stanovanje in že brskal po predalih, ko se je gospodinja nenadoma vrnila. Vlomilec je to opazil, prišel ven in ji zaklical «Gospa, tatove imate v hiši; počakajte pred vrati, grem po policijo, da jih aretira». Gospodinja je v dobri veri počakala, ker je dve nadstropji nižje dejansko stanoval v isti hiši policijski brigadir. Šele ko je bilo prepozno ji je padlo na misel, da je bil sam vlomilec, ki jo je potegnil za nos. Toda takrat je bil ta že na cesti.

Omenimo naj še, da je na svojih pohodih iz Trsta v Gorico Klatovsky puščal torbo s svojo serijo ključev skrito nekje pri cesti skozi Dol v bližini km 10 in ko je prihajal v Gorico jih je spotoma dvignil. Povsod, kjerkoli je kradel, ni pozabil odnesti tudi ključev in tako se je zbirka stalno večala. Dodamo naj še, da gre za osebo, ki je študirala tretji letnik medicine v Trstu in po vsej verjetnosti za nenormalnega človeka, ki so ga že imeli na opazovanju v umobolnici v Trstu. Tam so ga pred leti tudi zaprli in obsodili zaradi vlomov potem ko so našli pri njem zbirko kakih 500 ključev.

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET — PRVENSTVO 3. AMATERSKE LIGE

VESNA ALI PRIMORJE V 2. AMATERSKO LIGO?

O tem bosta odločali jutri tekmi Primorje-Inter SS in Zarja-Vesna

Jutri bo padel zastor nad prvenstvom 3. amaterske nogometne lige. Za nekatere ekipe se je prvenstvo zaključilo praktično že pred časom, za druge pa ostane jutrišnje kolo zadnje upanje za izboljšanje položaja na lestvici.

V skupini «M» je dejansko že zdavnaj vse odločeno, saj so si Brežani že pred časom zagotovili vstop v 2. amatersko ligo, v skupini «L» pa bo prav jutrišnji zavrtljaj odločal o tem, če bo šla v višjo ligo Vesna ali Primorje. Obe ti ekipi pa čakata prav v jutrišnjih poslovilnih srečanjih precej naporni tekmi.

Primorje — Inter SS
Še nekaj pomislekov

Poslovilno srečanje Primorja v letošnjem prvenstvu z Inter SS bi moralo biti po pričakovanjih precej napeto. Inter bo namreč po dolgem času zopet razpolagal z vsemi svojimi standardnimi igralci, medtem ko imajo Prosečani s svojo ekipo še nekaj težav. Trener mora namreč nadomestiti kaznovanega branilca Osicha. Ta naloga sicer ne bo preveč težka, saj se je Pressi že večkrat izkazal tudi v vlogi branilca. Prazno mesto v napadu bo verjetno prevzel Stock. Primorje računa v tem poslovilnem srečanju seveda na obe točki. To bi bilo v zadoščenje tudi navijačem, ki so sledili svojemu moštvu v dobrih in težkih trenutkih. Če bo Primorje zmagalo, potem mu ne preostane drugega, kot da čaka še na izid tekme Zarja - Vesna, kajti Križani vodijo na lestvici s točko prednosti pred Primorjem.

Zarja — Vesna
Odločilni derbi

Tudi v zadnjem kolu tega prvenstva bo na sporedu slovenski derbi. Tokrat se bosta pomerili ekipi Zarje in Vesne. Ker bo izid te tekme odločilen za končno lestvico tega prvenstva, bi moralo biti to srečanje zelo zanimivo. Vesna trenutno vodi na lestvici s točko prednosti pred Primorjem in v primeru svoje zmage bi bili torej Križani zmagovalci skupine «L». Naloga kriškega moštva pa ne bo tako lahka. Zarja je namreč trenutno v zelo dobri formi. Skoraj lahko rečemo, da so Bazovci skupaj s Križani trenutno najbolje pripravljeno moštvo v tej skupini. To potrjuje dejstvo, da je Zarja v zadnjih šestih tekmah zbrala kar 10 točk. Vesna pa celo vseh 12. Zanimivo je tudi to, da je v vseh dosedanjih slovenskih derbijih Vesna je enkrat doživela poraz (s Primorjem). Zarja pa je vedno odšla z igrišča z neodločenim izidom. Križani zato menijo, da je favorit Vesna. Bazovci pa so prepričani, da je obdobje neuspehov za Zarjo že stvar, ki je minula.

Kdo je torej favorit?

Zarja nima nobenih težav z lestvico, za Vesno pa je izid te tekme bistvene važnosti. Križani bodo zato iskali pot do zmage od prve minute dalje. To bo seveda voda na mlin Bazovcev: kdor hoče namreč izsiliti zmago za vsako ceno, in mu to ne uspe že v začetku, postane živčen. Sicer pa so Križani že često pokazali v odločilnih srečanjih, da znajo vzdržati «pritisk». Računajo pa lahko tudi na bodrenje svojih številnih navijačev, ki se bodo jutri gotovo zbrali okrog igrišča v rekordnem številu.

Zato menimo, da ima Vesna večje možnosti za zmago, toda tudi neodločen izid bi v bistvu nikogar ne presenetil.

Don Bosco — Breg
Brežani so favoriti

V zadnji tekmi svojega uspešno opravljenega prvenstva bodo Brežani gostovali pri ekipi Don Bosco. Tekma ni odločilnega pomena, po pričakovanjih pa bi morala biti lepa. Kot vse kaže bosta enajsterici precej enakovredni. To pa seveda ne pomeni, da bo Don Bosco povzročal Bregu večje težave, saj je med obema moštvoma na lestvici precej razlike. Ker ima Don Bosco poleg tega (zaradi neredov med tekmo Flaminio - Don Bosco) več igralcev izključenih, imena favorita ni težko uganiti: Breg!

Lestvici

SKUPINA «L»

Vesna	21	18	1	2	48:15	37
Primorje	21	17	2	2	46:14	36
Union	22	12	3	7	43:30	27
Inter	21	9	6	6	27:21	24
Tecnoferram.	22	9	5	8	32:30	23
Gretta	22	9	3	10	39:52	21
Zarja	21	7	6	8	29:30	20
Viani	22	6	5	11	40:42	17
Primorec	22	6	5	11	38:33	17
Libertas Prosek	22	4	4	13	28:45	14
Coop	22	4	6	12	21:47	14
Libertas Opčine	22	3	4	15	29:52	10

SKUPINA «M»

Breg	21	16	3	2	49:20	35
Campanelle	21	13	4	4	24:16	30
Flaminio	21	11	5	5	28:16	26
Libertas Barko.	21	9	7	5	36:24	25
Giarizzole	22	8	8	6	25:22	24
S. Sergio	21	9	4	8	26:24	22
Virtus	21	7	6	8	34:28	20
Zaule	21	4	9	8	26:33	17
Don Bosco	21	5	5	11	20:29	15
Edera	21	5	5	11	24:36	14
Rojanese	20	3	8	11	31:42	13
Esperia	21	3	3	16	20:54	9

Bruno Rupel

DOMAČI ŠPORT

DANES

Sobota, 3. maja 1969

ODBOJKA

Moška D liga
21.00 v Gradiški
Torriana - Kras

KOŠARKA

Mladinske igre
16.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor A - Bor B

* * *

10.00 v Trstu, Greta
Mivar A - Polet

JUTRI

Nedelja, 4. maja 1969

NOGOMET

3. amaterska liga
16.00 v Nabrežini
Primorje - Inter SS

* * *

16.00 v Trstu, Drev. Sanzio
Zarja - Vesna

* * *

10.30 v Trstu, Ul. Flavia
Don Bosco - Breg

* * *

Mladinsko prvenstvo
09.00 v Miljah
Fortitudo - Breg

* * *

10.30 v Nabrežini
Gaja - Aurisina

* * *

Naraščajniško prvenstvo
10.30 v Trstu, Drev. Sanzio
S. Giovanni - Union

ODBOJKA

Ženska B liga
15.00 v Dolini
Breg Casagrande

* * *

Moška D liga
09.00 v Gorici, Ul. Puccini
Olimpija - PAV

* * *

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor - Turriaco

* * *

Ženska C liga
10.30 v Trstu
OMA - Bor B

KOŠARKA

Prvenstvo «1. divisione»
09.00 v Trstu, na Greti
Mivar - Bor

* * *

Naraščajniška nagrada
09.30 v Trstu
Bor - Tricolore

ODBOJKA — MOŠKA D LIGA

Kras tudi v Gorici osvojil obe točki

Olimpija ni bila kos razigranim Zgoničanom
V zadnjem setu je Kras zmagal s 15:0

KRAS - OLIMPIJA 3:0
(15:11, 15:11, 15:0)

OLIMPIJA: Kranner, Spazzapan, Gergolet, Antoni, Cotič, Sobani, Valentinčič, Pivk in Šfiligoj.

KRAS: Živec (k), D., B. in L. Milič, Guštin, Wilhelm, Škrk, Budin, Kobal, Z. in B. Simoneta.

SODNIKI: Barazzutti, Sussig in Calligaro.

V četrtek je Kras iz zgoniške občine gostoval v Gorici proti tamkajšnji Olimpiji in dodal je še en člen k svoji dolgi verigi zmag. Olimpija se je v prvih dveh setih zelo ostro protivila gostom, vendar pa se razpoloženi zgoniški šesterki ni bilo treba preveč truditi, da spravi na kolena borbeno, a tehnično nedoraslo odbojarsko vrsto Goričanov.

Začetek prvega seta je pripadal Zgoničanom, ki so gradili učinkovite akcije in sad te premoči je bilo vodstvo 10:5 ter 13:7 za Kras. Tedaj pa se je Olimpija «predramila» in se v teku osmih menjav servisa nevarno približala gostom (13:11). Več pa olimpijci niso zmogli, ker je nadaljnji pritisk Zgoničanov prinesel še dve točki, ki sta bili potrebni za osvojitev seta.

Tudi v drugem nizu se slika bistveno ni spremenila; Kras je igral zelo dobro na mreži, čeprav je obramba nekoliko pešala, medtem ko se je Olimpija borila z veliko zagrizenostjo v obrambi. Krasu je uspelo povesti z 8:5, tedaj pa je Olimpija pokazala svojo najboljšo igro in Goričanom je uspelo «spraviti v škripce» Krasovo šesterko. Vendar pa ta «forcing» obsoških igralcev ni bil odločilnega pomena, ker je po vodstvu Olimpija z 9:8 in 11:10 Kras z avtoriteto prevzel vajeti igre v svoje roke in gostje so tako osvojili tudi drugi niz.

Olimpija, ki je v drugem setu dala vse od sebe, se je zaradi slabega dotedanjega uspeha demoralizirala in Kras je imel odprta vrata do končnega uspeha. Zanimivo je, da se je tretji set končal z nevsakdanjim izidom 15:0 v Krasovo korist, kar gotovo ne potrebuje komentarja.

Drevi bo v okviru 15. kola moške D lige Kras gostoval v Gradiški, kjer ima odprt račun s tamkajšnjo Torriano: v prvi polovici prvenstva je namreč šesterka iz Gradiške osvojila v Zgoniku svoji edini točki v letošnjem prvenstvu in je s tem odvzela Zgoničanom vse možnosti za končno zmago. Zato lahko pričakujemo, da bo drevi Kras nadaljeval z zmagovito potjo.

Tekma Torriana - Kras bo v Gradiški drevi ob 21. uri, in sicer v telovadnici Palazzo Coasini.

—bs—

KOŠARKA — PRETEKLO SREDO NA OPČINAH

Nastop Bora in Poleta v okviru mladinskih iger

MIVAR A — BOR B 41:8 (20:2)

BOR: Barazutti 4, Deško 2, Tul 2, Franeia, Kosmina, Kapič, Vukotić.

MIVAR: Ferrante 18, Sloccovich 6, Giardino, Luin 6, Starz, Zonta, Cecchetti 6, Sergi 5.

POLET — BOR B 54:10

POLET: Jugovich 4, Kraus 6, Danev 26, Sosič 18, Hrovatin, Gantar, Milič.

BOR B: Marc, Zavadlal 6, Oblak, Starc I 2, Starc II, Harej 2, Umek, Žetko.

V sredo popoldne so se na igrišču Prosvetnega doma na Opčinah pričele tekme v okviru mladinskih iger in sicer v skupini B. V tej skupini nastopajo štiri ekipe: to so Mivar A ter tri slovenske peterke Polet, Bor A in B.

Najprej sta se pomerili ekipi Mivarja in Bora A. Po predvidevanjih so zmagali igralci Mivarja, ki so bili vsi starejši in za glavo višji od «plavih». Sicer je prikazal Mivar lepo in hitro igro, v kateri sta se posebno izkazala Ferrante ter Luin.

Naloga Mivarja je bila lahka tudi zato, ker Borov trener ni poslal na igrišče igralcev, ki so že izkušeni. Gre predvsem za brata Hrvatič, s katerima bi gotovo Bor zmagal. Poleg tega je treba pripomniti, da so «plavi» igrali pod svojimi možnostmi, saj ni bilo videti niti sence igre, ki so jo prikazali na turnirju «Bor junior».

* * *

V drugi tekmi sta se pomerila Polet in Bor B. Gladko so zmagali Openci, predvsem po zaslugi Borovega člana Daneva (vodstvo ga je posodilo, da lahko tudi opensko društvo nastopa na teh igrah). Poleg tega se je izkazal še Sosič, ki je sam zbral 18 točk. Toda pripomniti je treba, da je bila naloga Opencev olajšana, kajti med Borovimi igralci so skoraj vsi začetniki.

Seveda pa zaradi tega nočemo odrekati zaslug za zmago Opencem, ki so se za to manifestacijo skrbno pripravili in smo prepričani, da bodo imeli še veliko besedo na tem turnirju.

* * *

Mladinske igre se bodo nadaljevale danes. Na sporedu bosta dve tekmi in sicer med Borom A in B na igrišču «Prvi maj» ob 16. uri, in med Mivarjem A ter Poletom v šoli Addobbatti na Gretti ob 16. uri.

Predvidevanja za ti dve tekmi?

V prvi bo z lahkoto zmagal Bor A. V drugi pa je predvidevanje težko. Tekma je odprta vsakemu rezultatu. Mivar je močno moštvo toda Polet ni nič manj. V svojih vrstah ima dva igralca, ki s svojo tehniko lahko spremenita rezultat v lastno korist. Gre za Borovca Daneva in Sosiča. Seveda pa ekipo sestavljajo tudi drugi igralci, ki vlagajo veliko volje v igro košarke.

* * *

OBVESTILO ZA JUTRI

Ob 8.45 naj se zbero na Trgu Stare mitnice naslednji igralci Bora, ki bodo v okviru tekmovanja za «Naraščajniški pokal» nastopili proti ekipi Tricolore: Ljubič, Bogatec, Širca, Šegina, Zavadlal, Livij Pertot in brata Hrvatič.

* * *

Igralci Bora R. in M. Kralj, Čermelj, Kafol, Tavčar, A. Pertot in Štokelj naj se zbero ob 9.30 na igrišču na Gretti, kjer bodo v okviru tekmovanja za prvenstvo «1. divisione» odigrali tekmo z Mivarjem.

— jan —

ŽENSKA ODBOJKARSKA C LIGA

V tekmi s Corridonijem zelo lepa zmaga borovk

Bor B je predvajal izredno lepo igro

BOR B - PORZIO 3:0
(15:8, 15:6, 15:7)

BOR B: Suhadolc 10, Barej, Demšar, Kalan 13, Pečar 3, Bole, Čandek, Švagelj 11, Artač 8.

PORZIO: Colautti, Baldisssero, Moffei, Tamburini S., Pauluzzi, Fumi, Rossetti, Scatto, Zilli, Bertossi, Tamburini F.

V četrtek je druga šesterka Bora odigrala svojo tretjo prvenstveno tekmo proti videmski ekipi Porzia. Zmagale so Tržačanke z rezultatom 3:0.

Porzio je razočaral. Od ekipe, ki je izpadla iz B lige smo pričakovali precej več. Nasprotno pa so se «plave» izkazale kot zelo dobro uigrana ekipa le včasih so nekoliko popustile, kar je omogočilo nasprotnicam, da so zbrale nekaj točk. Toda «plave» so se kmalu znašle, ponovno so prevzele vajeti tekme v svoje roke in zmagale.

V prvem setu so borovke takoj povedle s 6:0. Nasprotnicam je uspelo razliko zmanjšati, a več kot 8 točk niso zbrale. V tem setu so Tržačanke igrale najslabše. Igra je bila zelo živčna ter zaletava in često je po več iger startalo istočasno na žogo. Točke so nabirale izključno s servisi in zaradi napak nasprotnic. Sele proti koncu niza je postala igra boljša, taka pa je ostela tudi v drugem in tretjem setu ko so domačinke uspešno gradile sistem igre. Podajačice so dobro podajale žogo, med tolkačicami pa se je odlikovala Pečarjeva, ki je često uspešno pošiljala močne žoge v polje nasprotnic.

Če bodo borovke tudi v prihodnjih tekmah nadaljevale s tako dobro igro imajo še velike možnosti za visoko uvrstitev na končni lestvici. V nedeljo bomo videli kakšen bo njihov nastop proti ekipi OMA. V začetnih prvenstvenih tekmah se je našim igralkam poznalo pomanjkanje treninga, zdaj pa jim manjka edino še izkušenost. Prepričani smo pa, da bo tudi ta kmalu prišla.

INKA

V KVALIFIKACIJAH ZA SVETOVNO PRVENSTVO

Jugoslavija izločena

ŠPANIJA - JUGOSLAVIJA 2:1
(2:0)

Jugoslavija je že z matematično gotovostjo izločena iz tekmovanja za svetovno nogometno prvenstvo, čeprav mora odigrati v svoji kvalifikacijski skupini še dve tekmi. Z zelo slabo igro v Barceloni si je v sredo zapravila še poslednje upanje za napredovanje v finalno kolo, v katerem bodo namesto nje nastopali Belgijci.

Tekma med Španijo in Jugoslavijo je imela dve lici: igra prvega polčasa je bila precej lepša, kot v drugem in domačini so povsem prevladovali. V drugem delu tekme — ki ni skoraj nikoli potekala v znamenju obrambne igre — je bilo razmerje sil nekoliko bolj uravnovešeno, toda tudi kakovost prikazanega nogometa je bila nižja. Španci so vsekakor zmagali zasluženo.

Lestvica šeste skupine je trenutno taka:

Belgija	5	4	1	0	14: 4	9
Španija	4	1	2	1	4: 4	4
Jugoslavija	4	1	1	2	10: 6	3
Finska	3	0	0	3	3:17	0

Tipcalcio

Bologna - Torino	X
Fiorentina - Pisa	1
Juventus - Inter	X 2 1
Milan - Varese	1
Napoli - Cagliari	X 2
Palermo - Roma	1 X
Samp. - L. R. Vicenza	X 1 2
Verona - Atalanta	1
Como - Brescia	2
Foggia - Bari	X 2
Spal - Genoa	2
Arezzo - Massese	X 2
Pescara - Avellino	X

TOTIP

1. —	prvi	2	1	2
	drugi	1	2	X
2. —	prvi	1		
	drugi	2		
3. —	prvi	1	1	
	drugi	2	X	
4. —	prvi	1		
	drugi	2		
5. —	prvi	1	2	
	drugi	2	1	
6. —	prvi	1	1	
	drugi	1	2	

Tako jutri moštva na igriščih

- **FIORENTINA**
  Superchi; Rogora, Mancin (Pirovano); Merlo, Ferrante; Brizi; Chiarugi, Rizzo, Maraschi, De Sisti, Amarildo
  PISA
  Annibale; Coramini, Gasparroni; Casati, Lenzi, Gonfiantini; Manservisi, Guglielmoni, Mascalaito, Joan, Piaceri
- **MILAN**
  Cudicini; Anquilletti, Schnellinger; Rosato, Malatrasi, Trapattoni; Hamrin, Lodetti, Sormani, Rivera, Prati.
  VARESE
  Carmignani; Rimbano, Maroso; Sogliano, Dolci, Picchi, Leonardi, Golin, Cappellini, Tamborini, Dellagiovanna.
- **SAMPDORIA**
  Battara; Sabadini, Delfino; Sabatini, Morini, Garbarini; Frustalupi, Vieri, Salvi, Novelli, Francesconi
  VICENZA
  Bardin; De Petri, Volpato; Biasiolo, Carantini, Calosi; Menti, Cinesinho, Reif, Fontana, Ciccolo
- **VERONA**
  De Min; Ranghino, Petrelli; Mascetti, Battistoni, Ripari; Sega, Bonatti (Mazzanti), Bui, Madde, Bonfanti
  ATALANTA
  Cametti; Bertuolo, Nodari; Tiberi, Pelagalli, Castoldi; Novellini, Milan, Clerici, Dell'Angelo (Lazzotti), Dolci
- **PALERMO**
  Ferretti (Cei); Maggioni, Furino; Lancini, Giubertoni, Landri; Pellizzaro, Landoni, Troja, Reja, Ferrari
  ROMA
  Ginulfi (Pizzaballa); Bertini, Carpenetti; Scaratti, Spinosi, Santarini; Bertogna, D'Amato (Salvori), Landini, Capello, Cordova
- **BOLOGNA**
  Vavassori; Roversi, Ardizzon; Cresci, Janich, Gregori; Pasqualini, Perani, Muiesan, Bulgarelli, Savoldi
  TORINO
  Vieri; Poletti, Fossati; Puia, Cereser, Agroppi (Bolchi); Carelli, Ferrini, Combin, Moschino, Pulici
- **JUVENTUS**
  Anzolin; Salvadore, Leoncini; Bercellino, Castano, Del Sol; Sacco, Benetti, Anastasi, Haller, Zigoni
  INTER
  Miniussi; Burgnich, Facchetti; Bertini, Landini, Suarez; Jair, Mazzola, Spadetto, Domenghini, Corso
- **NAPOLI**
  Zoff; Nardin, Zurlini; Stenti, Panzanato, Montefusco; Cane, Juliano, Nielsen, Sala, Barison
  CAGLIARI
  Albertosi; Martiradonna, Longoni; Cera, Niccolai, Tomasini; Nene, Brugnera, Boninsegna, Greatti, Riva

KOLESARSTVO

REUS, 2. — Španec Rodriguez je zmagal na 9. etapi kolesarske dirke po Španiji. V njegovem času je prispela na cilj velika skupina vozačev, v kateri je bil 2. Saez (Šp.), 3. Cueva (Šp.), 4. Sgarbozza (It.) itd.

Skupna lestvica je taka:
1. Ramon Saez (Šp.) 41.16'20"
2. Steegmans (Bel.) 4" zaostanka
3. Wright (VB) 26"

Skupna slika Vesne in Triestine po prijateljski tekmi na novem igrišču v Sv. Križu

18 MAKS ZADNIK

Med Snežnikom in morjem

Spomini na NOB - Istrski odred v Brkinih in Istri

Padli komandir udarne čete II. bat. IO. — «Stojan»-Ljubomir Sancin, padel 18. 3. 1944 v Jelšanah med junaško borbo

Taborišče bataljona je bilo na lepem kraju pod Slavnikom. Imelo pa je pomanjkljivost, da je bila voda nekaj kilometrov daleč in smo jo morali nositi. Imeli pa smo tudi vprežni voz, s katerim smo jo vozili.

Taborišče je bilo na skritem kraju, pripravnem za obrambo. Z ene strani smo ga zavarovali s stražarskim mestom, z druge pa z izvidnikom in krožno patrolo. V njem sta vladala vzoren red, tovarištvo in zavestna disciplina ter tišina. Štab bataljona je znal organizirati živahno politično vzgojo. Komisar Zorc in pomočnik Bevc sta bila neutrudna politična delavca in dobra organizatorja. Posebno Bevc je bil teoretično zelo izobražen. Učil nas je teoretičnih osnov marksizma. Oba pa sta bila zgledna tovariša. Od njih smo se politični funkcionarji mnogo naučili.

Vojaški funkcionarji: Polde Krebelj, Karel Vene, Ivan Auber, Lojze Klarič, Ivan Klun in drugi pa so ves prosti čas posvetili vojaškemu vajenju, ki nam je bilo tako potrebno. Bataljon je bil kot ena sama družina. Vsi smo se v njem počutili, kolikor je bilo za tiste čase mogoče, ugodno — kot med brati. Po 19. ali 20. aprilu se je bataljon pospešeno lotil vojaških akcij na komunikacijah (proge Pulj — Divača, Kozina — Trst in cesta Reka — Trst); organiziranih je bilo mnogo uspešnih napadov na sovražne kolone in prevozna sredstva, vendar teh ne morem opisati, ker se jih osebno nisem udeleževal, saj sem se moral že čez nekaj dni vrniti v Istro.

Štab bataljona je torej po 20. 4. formiral poseben udarni vod, ki so ga sicer imenovali udarna četa, toda to ni bila četa. V enoti je bil postavljen Pezdirc za komandirja, jaz pa za komisarja. Vseh nas je bilo 13. Ohranil se je seznam moštva, ki ga navajam: 1. Ivan Pezdirc, komandir, 2 Maks Zadnik, komisar; 3. Drago Drndič, vodnik; 4. Albert Rožanc, mitraljezec; 5. Miro Cetin, borec; 6. Alojz Benigar, borec; 7. Anton Race, mitraljezec; 8. Lazar Jurinčič, pomoč. mitraljezca; 9. Aldo Rolih, pomočnik mitraljezca pri A. Rožancu; 10. Alojz Grdina, borec; 11. Milan Krebelj, borec; 12. Jože Šukljan, borec in 13. Albin Miklavčič, borec. Vod je bil zelo dobro oborožen, saj je imel lahki strojnici, 4 brzostrelke, 1 polavtomatsko puško, 6 pušk in 6 pištol, precej municije in 14 ročnih bomb. Štab bataljona nama je dal najboljše borce in orožje.

S Pezdircem sva borce odpeljala v Istro. Naša naloga je bila, da uničujemo majhne fašistične patrole in razorožimo morebitne sumljive skupine partizanov, ki da se, kot je poročala okrožna izpostava OZNA za Istro 22. 4. 1944, javljajo po Istri (omenjejo skupino 7). Ti «partizani» povprašujejo po aktivistih, in če koga dobe, ga ustrelijo (Raztrganci). Glavni namen naše skupine pa je bil, kot lahko sklepam iz poročila obv. oddelka pri Okrožni izpostavi OZNA za Slovensko Istro z dne 14. 4. 1944, da prepreči manjšim fašističnim skupinam vdore v istrske vasi in zaščiti politične aktiviste in s tem omogoči nemoteno politično delo po istrskih vaseh.

Stojijo od leve na desno: 1. Leopold Zupančič, 2. Maks Tomažič, 3. Maraš in dve tovarišici

Naša bojna skupina je ostala v Istri do 1. maja popoldne. Medtem je bila stalno v zasedah na poteh, ki vodijo iz Kopra in Dekanov v istrske vasi, toda ni imela sreče, da bi se spopadla s fašisti, ker niso nikdar prišli po tisti poti, ob kateri smo jih čakali. Le enkrat smo se bolj na daleč spopadli s fašisti. Pač pa smo v Loparju okoli 25. aprila 1944 razorožili neko divjo partizansko skupino 7 ali 8 partizanov*) in jo poslali na štab bataljona v Skadanščino. Pozneje se je izkazalo, da je bila tista skupina povezana z okrožnim komitejem KPS in okrožnim odborom OF za Slovensko Istro. Pripomniti moram, da nismo nikoli vedeli, kje se zadržujejo aktivisti, ker je bila glede tega stroga konspiracija; zato so oni nas lahko našli, mi pa ne njih. To je bil tudi osnovni vzrok za nesporazum.

Med bivanjem v Istri je bila naša bojna skupina povezana s terenskimi aktivisti in z okrožno izpostavo za notranje zadeve. Aktivistom smo pomagali organizirati kresove za večer pred 27. aprilom in 1. majem in preprečevali oskrbo sovražnih postojank z živežem iz istrskih vasi.

Za praznik osvobodilne fronte 27. 4. in 1. maja so prvič množično zagoreli kresovi po vseh istrskih gričih. Istrsko ljudstvo, zlasti mladina se je v polni meri odzvala klicu OF: «Naj ne bo griča v Istri, na katerem ne bo gorel kres». Res so povsod goreli kresovi kot simboli vseljudskega upora, pokale puške in bombe. Fašisti pa so iz Dekanov in Kopra v onemoglem strahu celo noč besno streljali z vsem orožjem. Bilo je toliko eksplozij, da bi nepoučen opazovalec lahko dobil vtis, da je vsa Istra ena sama fronta, čeprav tedaj ni bilo v vsej Slovenski Istri druge partizanske enote kot naše 13-članske bojne skupine. Istrsko ljudstvo je enotno manifestiralo svojo privrženost osvobodilnemu boju in novi Jugoslaviji, ki je nastajala v ljudskem trpljenju in njegovem boju.

TEŽAVE, KI SMO JIH MORALI PREMAGOVATI PRI MOBILIZACIJI

Pri mobilizaciji smo naleteli na mnoge težave, ki jih je bilo treba obvladati. V bližini postojank smo mobilizirali samo ponoči. Pogosto nismo našli doma vseh obveznikov ali nismo našli hiš, ker nismo poznali krajev, nekateri obvezniki pa so se nam tudi izmuznili «v noč» in morali smo jih iskati.

(Nadaljevanje sledi)

*) Mitjonovo patrolo, kot jo je poimenoval M. Guček v svoji knjigi «Počakaj do prihodnje pomladi».

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-6374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 601-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Publicità Italiana» — Odgovorni urednik STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst